

**Bocskai István Református Oktatási Központ –
Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola,
Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium**

✉ 2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.

☎ / Fax: 24/517 240; 24/517 250; 24/517 251

E-mail: bocskai@reformatus.hu

OM azonosító:

032614

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2019

Tartalomjegyzék

Tartalom

NEVELÉSI PROGRAM.....	6
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
1. Pedagógiai alapelveink, értékeink	11
2. Célok, feladatok:.....	11
3. Templomlátogatás rendje	12
4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:	13
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
III. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	16
1. Alapfogalmak	16
2. Az egészségnevelés célja:	16
3. Az egészségnevelés alapelvei:.....	16
4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:.....	16
5. Az egészségnevelés színterei.....	18
6. Mindennapos testmozgás	20
7. Segítő kapcsolatok, partnerek.....	21
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	22
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	25
VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	27
VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	32
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	33
IX. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	35
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	43
XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	44
XII. A Kollégiumra vonatkozó speciális szabályozás.....	48
1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	48
2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	49
3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	57
4. Nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai.....	60
5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	60
6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	62
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek.....	64
8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve.....	67
9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	68
XIII. Az óvodai nevelés helyi programja	70
1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	70
2. Gyermekkép, óvodakép.....	71
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	76

4. Az óvodai nevelés feladatai.....	78
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	85
6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése	104
7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	105
8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	105
9. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.....	107
10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	112
11. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	112
12. Az óvoda és az iskola kapcsolata.....	112
13. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére	112
14. A nevelő munka tervezése, szervezése.....	116
XIV. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei	120
1. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	120
2. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai	120
3. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai	121
4. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei	121
5. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai.....	122
6. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere	123
HELYI TANTERV.....	131
1. A választott kerettanterv alapján meghatározott órahálók.....	131
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	131
3. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	131
4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	138
5. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	138
6. Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése	139
7. Az iskolai közösségi szolgálat.....	141
8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	143
10. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	146
11. A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere.....	154
12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	157
13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	158
14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	158
15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	159
16. A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	159
17. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	161
Záró rendelkezések	166
1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	166
2. Legitimációs záradék	167

A **Bocskai István Református Oktatási Központ** Nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2019. május 15. napján tartott ülésén elfogadta.

Halásztelek, 2019. május 15.

.....
nevelőtestület képviselője

.....
főigazgató

A **Bocskai István Református Oktatási Központ** Pedagógiai Programját a fenntartói Igazgatótanács 2019. május 23-án 4/2019. határozatával jóváhagyta.

Halásztelek, 2019. május 23.

.....
lelkipásztor, az IT elnöke

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
És az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
És nagyobb jövedelme, mint a színarany.”
(Péld 3, 13-14)

Küldetésnyilatkozat, pedagógiai alapelvek

1. A református keresztyén nevelés emberképe

A történelem során a gondolkodás történetében számos emberkép jelent meg, melyeket négy csoportba oszthatunk¹:

a) Mechanikus emberkép (mechanikus materializmus)

Az ember mechanikus lény, azaz úgy működik, mint egy gép (computer). Minden megnyilvánulása külső hatásra történik, úgy működik, ahogy beprogramozzuk. Az embernek nem tulajdonít benne rejlő lehetőségeket, hisz szerinte minden a külső környezetben rejlik. A pedagógus viselkedést formál, programoz. *"Adjatok nekem öt egészséges csecsemőt, és kívánság szerint nevelek belőlük orvost, ügyvédet, bűvészt, kereskedőt, vagy akár csavargót és tolvajt"* (J.B. Watson)².

Nevelési célja – mivel különféle társadalmi elvárásokkal foglalkozik – különböző viselkedésmintákat tartalmazó személyiség kialakítása. Ma a magas teljesítményekre képes kreatív személyiség kialakítása a célja. A viselkedésformálás egyetlen pedagógiai módszere a dresszúra, vagyis a viselkedésszelekció a jutalmazás illetve a büntetés révén. Alapvető hiba az embert kizárólag gépnek tartani, viszont bizonyos vonatkozásokban (reflexek) az ember mechanikus alkat. A jutalmazásnak és a büntetésnek (vagyis a dresszúrának is helye van tehát nevelési módszereinkben).

b) Biológiai emberkép (biológiai materializmus)

Az ember biológiai lény, azaz úgy működik, mint egy magasan fejlett állat. A viselkedést nem csak környezeti hatások szabályozzák, hanem belső erők, ösztönök indítják el, s genetikai programok szabályozzák. Az ösztönök kielégítése azonban társadalmi akadályokba ütközhet, s a nevelés célja, hogy a társadalmi valósághoz alkalmazkodóvá tegye az ösztönkielégítést (ösztön szabályozás). Bizonyos, hogy az embernek is vannak alapvető ösztön szükségletei, s ezek ki nem elégítése vagy nem megfelelő kielégítése viselkedészavarokhoz vezethet (anya-gyermek kapcsolat, serdülőkori identitásválság stb.).

c) Humanista emberkép (humanizmus)

Az ember aktív, autonóm (Istentől független) lény. Tevékenységének és fejlődésének minden lehetősége benne van. A benne rejlő lehetőségek maguktól kibontakoznak, ha nem állja útjukat a környezet: ingerszegénység, elhanyagoló bánásmód stb. A kibontakozás legfőbb akadály, ha korlátozzuk a gyermeket tevékenységében. Az élet célja az önmegvalósítás, a benne rejlő lehetőségek kibontakoztatása.

A nevelés célja az önmegvalósítás elősegítése, az akadályok elhárítása. Igyekszenek minden korlátozást, tiltást kiiktatni a nevelés folyamatából (Dreikurs, Gordon), a gyermek tárgyi

¹ Pálhegyi Ferenc: Pedagógiai kalauz. Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1997. 9. p.

² Pálhegyi Ferenc: Pedagógiai kalauz. Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1997. 10. p.

környezetét a spontán aktivitásra serkentőleg rendezik be (Montessori), erősítik a gyermek önbizalmát, pozitív én-képét (Waldorf). A büntetésnek minden fajtáját mellőzik.

d) Keresztyén emberkép

Az ember *“Isten képe és hasonlatosságára teremtetett”*. Ez azt jelenti, hogy eredeti rendeltetése Istent képviselni a világban. Hivatása uralkodni a természet felett, szaporítani az istenfélelmet a földön. Az istenképűség ad méltóságot az embernek, ezt azonban csak szabad akarattal lehet vállalni, egy mechanikus lény nem lehet Isten képe. Az ember csak akkor képes eredeti rendeltetésének megfelelni, harmóniában élni a természettel, saját magával, Teremtőjével, ha függőségben él Istennel. Ha függetleníti magát Istentől, tehát az erkölcsi ítéletet a kezébe veszi megszűnik az lenni, akivé teremtetett. Az erkölcs tehát Isten kijelentésén alapul, ezért abszolút és örökérvényű. (Itt mutatkozik meg a legnagyobb különbség a keresztyén és a humanista pedagógia között, ugyanis a humanisták szerint az erkölcs forrása maga az ember, s nincs abszolút jó és abszolút rossz. Az, hogy mi a jó és a rossz az a szituációtól függ.) A keresztyén felfogás szerint Isten a tekintély, aki teremtetette az embert, aki törvényt adott az embernek. A humanista felfogás szerint a törvényt ember alkotta, felelősséggel is csak saját magának tartozik az ember.

A keresztyén nevelés célja az értékrend változásának az elősegítése. Az "új teremtés" azonban nem a nevelés eredménye, hanem Isten Igéje és a Szent Lélek által jön létre.

A keresztyén pedagógia feladata, hogy kísérje figyelemmel a különféle pedagógiai gondolkodásmódokat és az azokhoz kapcsolódó módszereket, de tartsa szilárdan saját keresztyén identitását. A viselkedésformáló pedagógiáktól átveszi a következetességet, az ösztön szabályozóktól a gyermek szükségleteire való odafigyelést, a humanistáktól az értő figyelmet. A következetességet azonban kiegészíti szeretettel, a szükségletek kielégítését erkölcsi iránymutatással, az értő figyelmet pedig a követelmények és a szükséges korlátok egyértelmű felállításával.

A keresztyén pedagógia nem rekeszti ki a tanulási, testi, érzékszervi, érzelmi hátrányokkal együtt élő, neveltjeit, tanítványait. A keresztyén pedagógia nyitottságában képes kezelni a sajátos nevelési igényű tanulókat a többi tanulóval együtt, azokat a tanulókat, kiknek a tanulási sajátosságai, olyan mértékben térnek el az átlagtól, hogy többlet pedagógiai ellátást igényelnek, melyet a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határoz meg.

2. A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései - küldetésnyilatkozat

A Magyarországi Református Egyház – Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, Magyarország Alaptörvénye és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismeret és a vallásszabadság jogáról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján – köznevelési intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi köznevelési intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás – figyelemmel az állami (önkormányzati) intézmények követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra – Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: *“...tegyetek tanítványokká minden népeket...”* (Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelesekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, *“hogya majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”*.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványait. A keresztyén pedagógusok elfogadják a gyermekek különbözőségét azokra építve, adják át tudásukat, ugyanakkor az elfogadást az együvé tartozást magatartásával is tanítja.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítéletképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tisztelésére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik megismerésére, elfogadására és segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetiük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tisztelését.³

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indítja; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességgel és következetességgel a személyes és társadalmi szintű köteleességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák

³ ZS-44/1998. sz. Zsinati Határozat

hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Hitvallásaink tézisei alapján az alábbiakban határozzuk meg identitásunkat:

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg.

Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- a tanítási hetek áhítattal kezdődnek,
- a kötelező hittan és egyházi ének óra beépül az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak tanterveiben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap,
- minden oktatandó tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, diák és diák, tanár és szülő, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben áhított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken,

- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten ígéjének meghallásából fakad (Róma 10,17). Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka. Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkben Krisztus lelkülete árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6). Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „*kell*” kényszere, hanem a „*lehet*” szabadsága határozza meg,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbitva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

2. Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése (internet, e-tananyagok, projektmunkák).

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel intézményünk nevelő-oktató tevékenysége az óvodától a 14. évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő- oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

3. Templomlátogatás rendje

A hit-és erkölctan tantárgy oktatásánál, túlmutatva a tantárgyi tartalom keretein, intézményünk elkötelezett célja elősegíteni, hogy az ide járó diákokban iskolai éveik alatt kialakulhasson, vagy megerősödhessen az egyházi, közösségekhez való kötődés. Hosszú távú reménységünk, hogy intézményünk tanulóiból minél több egyházaink jövőjét meghatározó tagok és vezetők legyenek. Tudjuk azt is, hogy az iskola által támasztott elvárás csupán egyik eszköze lehet ennek az amúgy meggyőződésből fakadó döntésnek. Ennek érdekében az intézmény olyan szokásrendet alakított ki, amelyben a hit-és erkölctan tantárgy gyakorlati feltételül szabta meg egy tanévben a tanuló lakóhelye és felekezete szerinti templomlátogatást, amelyet a helyi egyházközség képviselői aláírásukkal igazolnak.

A tantárgy osztályozhatóságának feltétele:

- A Bocskai István Református Oktatási Központ középfokú intézményeiben a templomlátogatás a tanév időszakában havi egy alkalommal, melybe beletartozik a fő ünnepeken (karácsony, húsvét, pünkösd) való részvétel. Ezek elmulasztását a diák pótolni köteles 2 plusz templomlátogatással, illetve az ünnepi istentisztelet mulasztását 3 plusz templomlátogatással. Egy nap csupán egy templomlátogatás teljesíthető.
- A Bocskai István Református Oktatási Központ általános iskoláiban 10 aláírás szükséges a hit- és erkölctan tantárgy gyakorlati követelményeinek teljesítéséhez.
- A Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézményében a 2019/20. tanévtől az első évfolyamtól felmenő rendszerben lép életbe a kötelező 10 aláírás a hit- és erkölctan tantárgy gyakorlati követelményeinek teljesítéséhez.

4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, *tanulás-szervezési eljárások*:

- tevékenykedtetésre épülő tanulósszervezés,
- projektoktatás, témahét,
- műveltségterület *tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás*, stb.
- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő *sérülés specifikus fejlesztés*, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktatási feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése. Intézményünk *„Digitális közösség – digitális esélyegyenlőség”* c. szakmai programját a Pedagógiai program 3. számú melléklete tartalmazza.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, „jó gyakorlatok” átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulósszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.

- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- az értelem művelése
- segítő életmódra nevelés
- egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos *a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: *a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*
- b) A segítő életmódra nevelés *a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: ***"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."*** (Jn. 13, 15)

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy *a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani*, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárta. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképesség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

- c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés. A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

III. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

(Egészségnevelési, egészségfejlesztési program)

1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A gyermekek/tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az öngondozás feladatait, módszereit.

2. Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az óvoda/iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a gyermekek/tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk őket az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevitelére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre. Célunk továbbá az óvodai/iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

3. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden gyermekekre/tanulóra
- résztvevője az intézmény minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges intézményi légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (intézmény-vezetés, tanár/óvodapedagógus, diák/gyermek csoport)

4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A) Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem

- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B) Pszichohigiénés nevelés:

a) Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b) Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c) Deviancia megelőzése

- szennedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d) Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C) Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)

- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

5. Az egészségnevelés színterei

A) Tanítási órákon, óvodai foglalkozásokon

Minden pedagógus képes arra, hogy megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B) Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C) Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, a 7-8. évfolyamon beépítjük a DADA-programot. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg. A DADA-programot a rendőrség szakembere tartja.

A dunaújvárosi Szabó Magda Tagintézményben a Dunaújvárosi Egészségmegőrző Központtal való együttműködés, közös előadások, előadássorozatok szervezése minden évfolyamon.

D) Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás, atlétika, törvívás
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenciós-nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápolott jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d. Helyi

kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: **2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára. Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság
- vers, illetve novella pályázat
- felkért előadó
- helyi vetélkedő
- futóverseny stb.

E) Iskolai/óvodai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

a. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozáskövetelményeit szem előtt tartó megválasztása).

b. Intézményünk biztosítani tudjuk a diétás ételt a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes betegségben szenvedő) gyermekeknek.

6. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erőfeszítésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A) Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermekek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyessége 10-13 éves kor)

B) A mindennapos testedzés formái

Az iskolai évfolyamokon a heti testnevelés órák száma: 3 , iskolai sportkörben való sportolás: heti 2 óra, mely alól csak az kaphat felmentést, aki egyesületi igazolását, fitness/kondi bérletét először szeptember 15-ig, majd fennálltát minden hó utolsó napjáig az iskola Titkárságán bemutatja.

a. Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
 labdarúgás
 asztalitenisz
 játékos testedzés
 atlétika
 küzdősport

röplabda
kosárlabda
tánc
vívás
szivacs kézilabda

b. Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata stb.

c. A napközi otthoni szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

d. Úszásoktatás

Általános iskolában a mindenkori 2. évfolyam heti 2 órában egész tanévben úszni jár. Középiskolában mindez a 9. évfolyamon történik. Az úszásoktatáson való részvétel mindenki számára kötelező.

A Szabó Magda Tagintézményben: úszásoktatás a mindenkori 3. és 5. évfolyamon heti 2-2 órában (összesen 18-18 órában) folyik. I. félévben : 3. évf. tanulói, II. félévben az 5. évfolyam tanulói vesznek részt úszásoktatáson, mely mindenki számára kötelező.

e. Korcsolyaoktatás

Halásztelken az általános iskolában és a középiskolában a testnevelésórák megszervezésekor figyelembe veszik az iskola területén üzemelő jégsátrát, mely heti 20 tanórában áll az iskola rendelkezésére, így a tanulók korcsolyaoktatáson vehetnek részt.

7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- területi jelzőrendszer, gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ
- Halásztelki Bocskai István Sport- és Kulturális Egyesület (Halásztelki BSE)
- Útkereső szolgálat (Dunaújváros)
- Iskolarendőr
- Egészségmegőrző Központ (Dunaújváros)
- Jószolgálati Otthon (Dunaújváros)

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."** (Jn. 13, 35)

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a nevelőtestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni a felnőttekkel is, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli szinterei

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: október 6., október 23, karácsony, a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja (február 25.), március 15., húsvét, a holokauszt áldozatainak emléknapja (április 16.), pünkösd, a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), illetve ballagáskor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-14. évfolyamok küldötteiből és a kollégium egy delegáltjából áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola főigazgatója/tagintézmény vezetője által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – az egész napos iskolai rendtartás szerint működik. A tanulók délután 16 óráig tartózkodnak az iskolában, amennyiben a szülő megoldottnak tartja a tanuló otthoni felkészülését, kérelmet nyújt be az igazgatóhoz a 16 óra előtti felmentéshez. A házi feladat elkészítésére tervezett foglalkozások a délelőtti illetve a délutáni időszakban is szervezhetőek. Tanítási szünetekben, tanítás nélküli munkanapokon összevont csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészi, technikai, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról

– a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára

évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy- egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

l) Hitéleti alkalmak: hétkezdő áhítatok, egyházi ünnepkörök, valamint a reformáció csendesnapjai, istentiszteleti alkalmak (gyermek- istentiszteletek, családi istentiszteletek)

m) Nyelvi tábor (belföldi, külföldi) A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle saját vagy más szervezetek által szervezett nyelvi táborban való részvételi lehetőség. A nyelvi táborban való részvétel önkéntes

n) Erdei iskola Az iskola nevelői, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok (vagy egy osztály) számára évente 1 alkalommal erdei iskolát szervezhetnek bel- és külföldön egyaránt, ha a körülmények ezt lehetővé teszik. Az erdei iskolában való részvétel önkéntes.

o) Fejlesztő foglalkozások. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében (SNI, BTMN) az intézmény biztosítja a szakértői javaslat alapján megfogalmazott módon és időtartamban a fejlesztő foglalkozásokat.

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok feladatai

✓ A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.

✓ Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.

✓ Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.

✓ Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelent a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)

✓ Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.

✓ Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)

✓ A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.

✓ Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).

✓ A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetség gondozást.

✓ Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.

✓ Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.

✓ Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.

✓ Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és

írásra, és általában a kifejezőképesség javítására nevelés.

- ✓ Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- ✓ Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- ✓ Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- ✓ Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken az alkalomhoz illő öltözködésekben.
- ✓ Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet.
- ✓ Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- ✓ Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Látja el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

2. Az osztályfőnöki munka tartalma

I. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
Közvetlen nevelőmunka

II. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

- ✓ Helyzetelemzés, célok, feladatok
- ✓ Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
- ✓ Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- ✓ Pályaválasztás
- ✓ Gyermekvédelem
- ✓ Egészségi helyzet
- ✓ Családdal való kapcsolatok, felmérések (A család helyzete, szerkezete: elvált szülők, csonka család, nagycsaládos, veszélyeztetett, munkanélküliséggel kapcsolatos problémák)
- ✓ Szülői értekezletek, fogadó órák
- ✓ Tervezett osztályprogramok

3. Az osztályfőnök feladatai

- ✓ Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- ✓ Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- ✓ Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- ✓ Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- ✓ A fogadóórákat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva

- szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- ✓ Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
 - ✓ Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
 - ✓ Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
 - ✓ Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./. Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és – a meghatározott esetben – iskolán kívüli elfoglaltságait.
 - ✓ A szülő kérésére egy-egy – de évente összesen három – napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
 - ✓ Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
 - ✓ A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- gyógytestnevelés,
- mozgásterápia
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által adott

- javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet** érvényesítését, **dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differenciálttanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési-oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az **osztálytársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő** tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk együttműködik a Magyarországi Református Egyház Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Általános Iskola, Óvoda, Kollégium, Utazó Gyógypedagógusi Hálózat és Pedagógiai Szakszolgálat intézménnyel, mely a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A sajátos nevelési igényű tanulók fogalma:

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása: sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum

zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pont].

Az intézmény által ellátható SNI státuszok:

- A) mozgáskorlátozott tanuló
- B) látássérült tanuló
- C) hallássérült tanuló
- D) enyhén értelmi fogyatékos tanuló
- F) beszéd fogyatékos tanuló
- G) autisztikus tanuló
- H) a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló.

Székhelyintézmény

a) Összetett iskola intézményegység

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

b) Kollégium intézményegység

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Lámpás Óvodája tagintézmény

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája tagintézmény

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Belezna János Tagintézménye

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú Zeneművészeti és Színművészeti Szakközépiskolája, Ének-Zene Gimnáziuma tagintézmény

- SNI státuszok: B, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye

- SNI státuszok: A, B, C, D, F, G, H

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fogalma: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 3. pont].

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó **pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok** feltárása:

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszégyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott **szakmai segítség** képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;

- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (ld. a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszere);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybe vételével

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrekpetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó – rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos ***tanulás-szervezési eljárások*** alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcsenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Házi matematikai és a természettudományos versenyek szervezése mellett országos versenyeken való részt vétel.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzat szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak **egyetértési joga van** a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókra érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása

- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakításakor
- minden tanulót érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

-
- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulókjavaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja. Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtéssel) maga dönt.

VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekezésség ellenére

az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

(A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a **kooperatív technikák** alkalmazása - szülői értekezlet.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadó órák,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- iskolai vers- és prózamondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdelutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

IX. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

• Általános szabályok

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (X.30.) EMMI rendelet 64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a **20/2012. EMMI Rend. 51. § (6) bekezdés b) pontjában** meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsga-bizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakitásáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt szükség szerint legfeljebb harminc perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát, a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra
- nyolcadikosok záró vizsgájára vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- aki az iskola nyolcadik évfolyamára jár

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit a szakmai munkaközösségek állapítják meg helyi tantervünk alapján.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben: A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

- **Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája**

A tagintézmény vizsgatípusai (A vizsgák formai követelményeinek (írásbeli, szóbeli), az értékelés rendjének meghatározása):

A tagintézmény a felső tagozaton tart vizsgákat, amelyek a következők:

5. évfolyam

- záróvizsga: magyar irodalom tantárgyból szóbeli

6. évfolyam

- záróvizsgák: természetismeret tantárgyból szóbeli

7. évfolyam

- záróvizsgák: matematika tantárgyból írásbeli
magyar irodalom és nyelvtan tantárgyból írásbeli

8. évfolyam

- záróvizsgák: történelem tantárgyból szóbeli
idegen nyelv tantárgyból szóbeli

Egyéb vizsgatípusok a tagintézmény minden évfolyamán:

- osztályozóvizsga a magántanulók részére
- javítóvizsga az adott évfolyam követelményeit nem teljesítő tanulók részére

Értékelési táblázatok

Osztályozóvizsga és javítóvizsga

Osztályozóvizsga és javítóvizsga esetén a követelmény az adott évfolyam minimumszint mérésének a teljesítése.

A minimum szint értékelése:

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-69	elégtelen (1)
70-79	elégséges (2)
80-89	közepes (3)
90-95	jó (4)
95-100	jeles (5)

Ha a szaktanár a fent meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az egyes

ponthatárokat legfeljebb öt százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az írásbeli vizsgák értékelése:

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-39	elégtelen (1)
40-59	elégséges (2)
60-79	közepes (3)
80-90	jó (4)
91-100	jeles (5)

Ha a szaktanár a fent meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az egyes ponthatárokat legfeljebb öt százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

A szóbeli vizsgák értékelése:

Ezen tantárgyak esetén a vizsgázók tételt / tételeket kapnak, a vizsga a tétel kidolgozásából és előadásából áll.

A szóbeli felelet általános értékelése:

5 (jeles)	A vizsgázó a tételt hibátlanul, önállóan, gördülékenyen, a feldolgozott téma egészét egészét adja elő.
4 (jó)	A vizsgázó a tételt kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő.
3 (közepes)	A vizsgázó csak kérdések segítségével képes előadni a tételt, de azt hibátlanul teszi.
2 (elégséges)	A vizsgázó a kérdések segítségével részben hibátlanul képes előadni a tételt.
1 (elégtelen)	A vizsgázó a kérdéseket nem érti, válaszolni nem tud rájuk.

Szóbeli vizsga angol nyelv tantárgyból

Az idegen nyelvi szóbeli vizsga tételfelelésből, párbeszédből és képleírásból áll. A vizsga eredményét a vizsgarészekben elért érdemjegyek átlaga adja.

5 (jeles)	A Vizsgázó a tételt hibátlanul, önállóan, gördülékenyen adja elő. A mindennapi életben előforduló alapszókincssel tisztában van, és azt a beszélgetés során jól használja. A nyelvtani szerkezeteket magabiztosan és helyesen használja.
4 (jó)	A Vizsgázó a tételt kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő. Szókincse megfelelő, de apró hiányosságok vannak. A nyelvtani szerkezeteket alapvetően ismeri, hibáit önmagától többnyire képes javítani.
3 (közepes)	A Vizsgázó csak kérdések segítségével képes előadni a tételt, de azt hibátlanul teszi. Szókincse éppen megfelelő, csak a fontosabb szavakat, kifejezéseket ismeri és használja. A nyelvtani szerkezetek használata során ugyan ejt kisebb hibákat, de ez nem akadályozza a kommunikációt.
2 (elégséges)	A Vizsgázó kérdések segítségével sem képes előadni a tételt elvárható szinten. Szókincse gyenge, gyakran ismétli ugyanazokat a szavakat. A Vizsgázónak komoly nyelvhelyességi hiányosságai vannak, az ezek leküzdése érdekében nyújtott segítséggel gyakran nem tud élni.
1 (elégtelen)	A Vizsgázó a kérdéseket nem érti, válaszolni nem tud rájuk. Szókincse szinte értékelhetetlen. Az elvárható szintű alapvető nyelvtannal sincs tisztában, és a nyelvi segítségnyújtást semmilyen formában sem tudja kiaknázni.

a./ Párbeszéd értékelése

5 (jeles)	A Vizsgázó a vizsgáztató által feltett kérdésekre megfelelő válaszokat ad. Az alapszókincssel tisztában van, és azt a beszélgetés során megfelelően használja.
4 (jó)	A Vizsgázó beszéde kevésbé gördülékeny, visszafogottabban beszél, több kérdést kell neki feltenni a társalgás fenntartása érdekében.
3 (közepes)	A Vizsgázó nyelvi korlátai miatt szófukar, a feltett kérdésekre többnyire érthető válaszokat ad. A Vizsgázó némi segítséggel társalgásképes.
2 (elégséges)	A Vizsgázó valódi társalgásra nem képes, lassan beszél, nehezen követi a kérdéseket, a válaszai nem informatívak,

1 (elégtelen)	A Vizsgázó alig szólal meg, még segítséggel sem jön létre interakció.
----------------------	---

b./ Képleírás értékelése

5 (jeles)	A tanuló képes a gondolatait az adott képpel kapcsolatban hibátlanul, önállóan, gördülékenyen előadni. A mindennapi életben előforduló alapszókinccsel tisztában van, és azt jól használja. A nyelvtani szerkezeteket magabiztosan és helyesen használja.
4 (jó)	A tanuló a képleírást kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő. Szókincse megfelelő, de apró hiányosságok vannak. A nyelvtani szerkezeteket alapvetően ismeri, hibáit önmagától többnyire képes javítani.
3 (közepes)	A tanuló csak kérdések segítségével képes a képről beszélni, de azt hibátlanul teszi. Szókincse éppen megfelelő, csak a fontosabb szavakat, kifejezéseket ismeri és használja. A nyelvtani szerkezetek használata során ugyan ejt kisebb hibákat, de ez nem akadályozza a kommunikációt.
2 (elégséges)	A tanuló kérdések segítségével sem képes a képről beszélni az adott évfolyamon elvárható szinten. Szókincse gyenge, gyakran ismétli ugyanazokat a szavakat. A Vizsgázónak komoly nyelvhelyességi hiányosságai vannak, az ezek leküzdése érdekében nyújtott segítséggel gyakran nem tud élni.
1 (elégtelen)	A tanuló kérdések segítségével sem képes a képről beszélni. Szókincse szinte értékelhetetlen. Az elvárható szintű alapvető nyelvtannal sincs tisztában, és a nyelvi segítségnyújtást semmilyen formában sem tudja kiaknázni.

Szóbeli vizsga német nyelvből

a./ Tétel felelés értékelése

5 (jeles)	A Vizsgázó a tételt hibátlanul, önállóan, gördülékenyen adja elő. A mindennapi életben előforduló alapszókinccsel tisztában van, és azt a beszélgetés során jól használja. A nyelvtani szerkezeteket magabiztosan és helyesen használja.
4 (jó)	A Vizsgázó a tételt kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő. Szókincse megfelelő, de apró hiányosságok vannak. A nyelvtani szerkezeteket alapvetően ismeri, hibáit önmagától többnyire képes javítani.
3 (közepes)	A Vizsgázó csak kérdések segítségével képes előadni a tételt, de azt hibátlanul teszi. Szókincse éppen megfelelő, csak a fontosabb szavakat, kifejezéseket ismeri és használja. A nyelvtani szerkezetek használata során ugyan ejt kisebb hibákat, de ez nem akadályozza a kommunikációt.
2 (elégséges)	A Vizsgázó kérdések segítségével sem képes előadni a tételt elvárható szinten. Szókincse gyenge, gyakran ismétli ugyanazokat a szavakat. A Vizsgázónak komoly nyelvhelyességi hiányosságai vannak, az ezek leküzdése érdekében nyújtott segítséggel gyakran nem tud élni.
1 (elégtelen)	A Vizsgázó a kérdéseket nem érti, válaszolni nem tud rájuk. Szókincse szinte értékelhetetlen. Az elvárható szintű alapvető nyelvtannal sincs tisztában, és a nyelvi segítségnyújtást semmilyen formában sem tudja kiaknázni.

b./ Társalgás értékelése

5 (jeles)	A Vizsgázó a vizsgáztató által feltett kérdésekre megfelelő válaszokat ad. Az alapszókinccsel tisztában van, és azt a beszélgetés során megfelelően használja.
4 (jó)	A Vizsgázó beszéde kevésbé gördülékeny, visszafogottabban beszél, több kérdést kell neki feltenni a társalgás fenntartása érdekében.
3 (közepes)	A Vizsgázó nyelvi korlátai miatt szófukar, a feltett kérdésekre többnyire érthető válaszokat ad. A Vizsgázó némi segítséggel társalgásképes.
2 (elégséges)	A Vizsgázó valódi társalgásra nem képes, lassan beszél, nehezen követi a kérdéseket, a válaszai nem informatívak,
1 (elégtelen)	A Vizsgázó alig szólal meg, még segítséggel sem jön létre interakció.

A vizsga időpontja

A vizsgázó, mint az iskola tanulója, köteles megjelenni az Iskola által előírt vizsgán.

A vizsgák kijelölt időpontjait az iskola legkésőbb a tanév február 1-éig közzé teszi. Az iskolának indokolt esetben, jogában áll az előzetesen közzé tett időpontok módosítása. A záróvizsgák kijelölt vizsganapjain a vizsgázó köteles legkésőbb 7 óra 45 perckor megjelenni.

Az osztályozó vizsga és a javítóvizsga esetén a vizsgák időpontja személyre szabott. Osztályozó vizsga és javító vizsga esetén a Vizsgázót az Iskola levélben értesíti a vizsga időpontjáról.

Egyedi elbírálás, mentesség, halasztás

A sajátos nevelési igényű, illetve tanulási-beilleszkedési nehézséggel küzdő vizsgázók az iskola belső vizsgái esetén egyedi elbírálásban részesülnek, illetve mentesülhetnek a vizsga letétele alól. A vizsgát követően az iskola tudomására hozott bármilyen, a vizsgázó teljesítményét befolyásoló körülményt, az iskola nem tud figyelembe venni.

Vizsgát halasztani nyomós személyes, vagy orvosi indokkal (hirtelen megbetegedés, haláleset a családban) lehet. A hiányzásról szóló igazolást a visszaérkezés napján azonnal le kell adni az osztályfőnöknek. Vizsgát halasztani egy alkalommal lehet. A vizsgát az adott szaktanárral egyeztetve egy héten belül kell abszolválni.

A vizsgatételek ismertetése

Az adott évfolyam a vizsga letételéhez szükséges információkat (vizsgakövetelmény és tételsor) az őszi szünet kezdetét megelőző utolsó tanítási óráig jogosult megkapni, abban az esetben is, ha a leendő vizsgáztató szaktanár bármilyen oknál fogva (betegszabadság, anyanap stb.) távol van.

Osztályozó vizsga illetve javító vizsga esetén a vizsga a továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba, amely az adott évfolyam tananyagára épül. Tételsor megadása nem kötelező.

A vizsgán történő megjelenés

A Vizsgázó számára kötelező az ünnepi egyenruha viselése a vizsga során. A vizsgázó minden tekintetben köteles betartani az iskola házirendjét.

A vizsgák menete

Az írásbeli záróvizsgák menete

Az írásbeli vizsgát a Tantestület által kijelölt, erre felkészített szaktanár felügyeli.

- A vizsgafelügyelő csupán a szervezésre vonatkozó információt adhat.
- A vizsgafelügyelő vizsgaanyaggal kapcsolatos tartalmi segítséget (értelmezést, tájékoztatást, magyarázatot) nem nyújthat, az egyedi elbírálás alá eső tanulók esetén azonban igen.

Az írásbeli vizsga válaszlapjain kizárólag kék és fekete színű toll használata engedélyezett.

A feleletválasztós válaszlapokon egyértelmű „X”-szel kell jelölni a helyes választ. A megjelölt válasz javítható, de annak módja egyértelmű kell, hogy legyen.

Azok a Vizsgázók, akik másolnak, vagy egyéb meg nem engedett segédeszközt használnak, elégtelen érdemjeggyel értékelendők, és a vizsga ismételtsére kötelezhetők.

A szóbeli záróvizsgák menete

A szóbeli vizsga Vizsgabizottság előtt történik, melynek tagjai a Vizsgázó osztályfőnöke, a Vizsgázót felkészítő szaktanár, illetve az adott munkaközösségből egy szaktanár, aki idegen nyelvi vizsga esetén lehetőség szerint nyelvszakos.

A szóbeli vizsgán 10 perc felkészülési idő áll a Vizsgázó rendelkezésére.

Amennyiben a Vizsgázó a kapott tételt nem tudja, lehetősége van új tételt húzni. Ez esetben a vizsgája maximum közepes érdemjeggyel értékelendő. Kivétel lehet ez alól, ha komplex, több részből álló

vizsga esetén egy vizsgarészből kell csak új tételt húzni. Ez esetben a vizsga maximum jó érdemjeggyel értékelendő.

Azok a Vizsgázók, akik másolnak, vagy egyéb meg nem engedett segédeszközt használnak, elégtelen érdemjeggyel értékelendők, és a vizsga ismétlésére kötelezhetők.

Osztályozó vizsga illetve javító vizsga menete

A számonkérés Vizsgabizottság előtt történik.

Egyéb tekintetben a vizsga menete megegyezik a záróvizsga és a belső kompetencia vizsga menetével.

Az írásbeli záróvizsgák értékelésének menete

Az írásbeli vizsgák eredményét köteles az Iskola 10 munkanapon belül a Vizsgázó tudomására hozni.

Az írásbeli vizsgák dolgozatait a vizsgaeredmények kihirdetését követően a szülők megtekinthetik, előre megbeszélt időpontban.

Az írásbeli vizsgákon szerzett jegy értéke:

- a 7. évfolyamon magyar nyelv és irodalom írásbeli vizsgán szerzett jegy négy érdemjeggyel felel meg
- a 7. évfolyamon matematika írásbeli vizsgán szerzett jegy három érdemjeggyel felel meg

A szóbeli záróvizsgák értékelésének menete

A Vizsgabizottság semmilyen felvilágosítást nem adhat a vizsgaeredményekről a vizsga során.

A szóbeli vizsgák eredményeit a Vizsgázók hivatalos formában, ünnepélyes keretek között az adott vizsganapon tudják meg. A Vizsgabizottság egyik tagja ismerteti szóban a vizsgaeredményeket.

A szóbeli vizsgákon szerzett jegy értéke:

- az 5. évfolyamon magyar irodalom szóbeli vizsgán szerzett jegy három érdemjeggyel felel meg
- a 6. évfolyamon természetismeret szóbeli vizsgán szerzett jegy három érdemjeggyel felel meg
- a 8. évfolyamon történelem szóbeli vizsgán szerzett jegy három érdemjeggyel felel meg
- a 8. évfolyamon idegen nyelv tantárgy szóbeli vizsgán szerzett jegy négy érdemjeggyel felel meg

Az osztályozó vizsga és a javító vizsga értékelésének menete

A Vizsgázó értékelést kap a Vizsgabizottság részéről, amely jegyzőkönyvben rögzítésre kerül.

Vizsgákon használható segédanyagok

Történelem atlasz

Az írásbeli záróvizsgák valamint az írásbeli javító- és osztályozó vizsgák anyaga

Valamennyi vizsgaanyag teljes egészében a Bocskai István Református Oktatási Központ tulajdonát képezi, ezért szerzői jogvédelem alá esik. A vizsgaanyagok és egyéb dokumentumok bármilyen reprodukálása (fénymásolás, digitális felvétel készítése) szigorúan tilos.

A Vizsgázók válaszlapjai, egyéb munkáik, az értékelő lapok a vizsgaanyag részét, így az Iskola tulajdonát képezik és nem szolgáltatathatók ki sem a Vizsgázó, sem más, harmadik fél számára.

A vizsgák idejére a felügyelő tanár jogot tarthat a mobil telefonok és okos órák begyűjtésére!

- **Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye**

Iskolánk angol nyelvi és informatika tagozatos képzésébe illeszkedően a 4. évfolyam végén szintmérő vizsgát kell tenniük az ezen az évfolyamokon emelt óraszámú idegen nyelvet / informatikát tanuló diákjainknak.

A vizsga formája írásbeli, a mérőlapok az adott évfolyam végéig elsajátított idegen nyelvi / informatikai készségek és képességek szintjét hivatottak mérni. Ezek ismeretében „jogosult a szaktanár dönteni” arról, hogy a tanuló a továbbiakban az emelt szintű oktatás keretén belül folytathatja -e tanulmányait, vagy átkerül a sima tantervű csoportba.

Hasonló módon mérjük a hozzánk érkező tanulók nyelvi/ informatikai tudásszintjét, majd döntünk az alap, illetve az emelt szintű nyelvoktatás/ informatika oktatás helyi tantervének működő csoportba való elhelyezésükről.

Informatika tagozatos képzés esetén 8. évfolyam végén záró vizsgát kell tenniük az ezen az évfolyamon emelt óraszámban informatikát tanuló diákjainak.

- **Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium**

Felvételi vizsga

A Bocskai István Református Oktatási Központba jelentkező 8. évfolyamos diákok – szakközépiskola kivételével – központi felvételi írásbeli vizsgát tesznek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32. § (1) bekezdés d) pontja alapján leendő diákjainkkal szóbeli felvételi beszélgetésen találkoznak az iskola pedagógusai. Erre az alkalomra, aki tud, lekipásztortatól vagy plébánosától hozhat lekipásztortóri jellemzést, melyhez az iskola biztosít formanyomtatványt. A szóbeli felvételi beszélgetésen biológiából emelt szintű képzésre jelentkezők számot adnak általános iskolában tanult biológiai ismereteikről, az informatikai, ügyviteli szakirányra jelentkezők pedig informatikai ismereteikről is, a rendészeti tagozatra jelentkezők fizikai felmérésben vesznek részt.

A belső vizsgák rendszere

Nyelvi előkészítő gimnázium

Tantárgy / évfolyam	9. Ny	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom		X í		X í, sz	
Történelem			X í, sz		
1. idegen nyelv	X í, sz				
2. idegen nyelv			X í, sz		
Matematika		X í		X í	
Biológia - Fizika				X í	
Kémia - Földrajz			X í		
Egyházi ének	X gy				

Szakgimnázium

Tantárgy / évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom		X í, sz		

Történelem			X í, sz	
Idegen nyelv		X í, sz		
Matematika	X í		X í	
Természettudomány	X í			
Egyházi ének	X gy			
Szakmai tárgy			Félévkor X í,sz/gy	

Szakközépiskola

Tantárgy / évfolyam	9.	10.	11.
Egyházi ének	X		
Magyar-kommunikáció		X í	
Matematika		X í	

Érettségi vizsgára felkészítő 2 éves képzés

Tantárgy / évfolyam	12/1.	12/2.
Matematika	X í	

A belső vizsga értékelése az éves/féléves értékelés során a teljesítmény harmadaként számítandó be.

A belső vizsgák ponthatárai

Érdemjegy	Százalék
1	0– 29%
2	30– 44%
3	45– 64%
4	65– 84%
5	85– 100%

X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszába, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírálására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája felvételi, átvételi helyi szabályai:

- Első évfolyamon a szülő írásban fejezi ki szándékát a gyermek beiratásáról. Ezzel bekerül a tagintézmény felvételi eljárásába.
- Családi beszélgetések alkalmával az intézmény vezetése megismerkedik a családokkal, ahol részletes tájékoztatást kapnak, valamint megfogalmazzák közös elvárásaikat.
- Felvételi döntés a fenti jogszabály értelmében.
- A felvételi eljárás a felvett tanulók beiratkozásával záródik.
- Magasabb évfolyamokon történő átvétel esetén, a szülő írásos szándékát követően, a tagintézmény vezetője a tanév zárását követő időszakban, legkésőbb július második hetéig döntést hoz az átvételekről. Későbbi jelentkezés esetén egyedi döntéseket hoz.

Szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

I. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus. Óvodapedagógus, tanító,

tanár. A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

A továbbképzés végére a résztvevők sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket;
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait;
- segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásait;

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a:

- baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
- baleseti szimulációk megrendezésére;
- pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

Elérendő célkitűzésünk, hogy a biológia szakos tanárokkal együtt 5 elsősegélynyújtást oktató pedagógus legyen intézményünkben.

II. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

1. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az óvodai foglalkozásokon*

Az óvodai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében*

NAT 2012

EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET

TERMÉSZETISMERET (5–6. ÉVFOLYAM)

*6. Az ember megismerése és egészsége
Önfenntartás.
Alapfokú elsősegélynyújtás.*

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

*6. Az ember megismerése és egészsége
Egészség.
Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.*

(9–12. évfolyam)

*6. Az ember megismerése és egészsége.
Alapfokú elsősegély-nyújtási és újraélesztési ismeretek.)*

FIZIKA (7–8. évfolyam)

*6. Az ember megismerése és egészsége
Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.
Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.*

KÉMIA (7–8. évfolyam)

*6. Az ember megismerése és egészsége
Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.*

(9–12. évfolyam)

*6. Az ember megismerése és egészsége
Veszélyjelek, biztonsági előírások szerepe, értelme, teendők egyes mérgezések esetén.)*

3. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

- a) Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként és tagintézményenként 1-1 csoport
- b) Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina

- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4. *Elsősegély mobil alkalmazások*

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

http://elsosegely.webbeteg.hu/page/mobil_alkalmazas

XII. A Kollégiumra vonatkozó speciális szabályozás

1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A református kollégium a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy kollégiumunkban jó hangulatban, szép környezetben nevelődjenek a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

A diákok megismerése, az elfogadó, empátikus kölcsönös bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik, amelyben folyamatosan nagy szerepet kap a kollégisták családi körülményeinek, személyiségüknek, egyéni sajátosságainak a megismerése. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését, legyen meg a kisközösség intimitása mellett a kollégiumi nagy- és kisközösségi tevékenységek együttes élménye, a foglalkozások viszonylagos kötetlensége, az idővel való szabadabb, rugalmasabb gazdálkodás, az iskolai értelemben vett teljesítménykényszer hiánya.

A tanulók bármikor megkereshetik nevelőtanárukat és feltárhatják problémáikat. Ezek megoldásában számíthatnak pedagógus tanácsaira, segítségére.

Hetente tartunk csoportfoglalkozásokat, de külön alkalmakon is van módjuk találkozni a diákoknak csoportnevelőjükkel. Vallástanár nevelőnk is van, akik speciális lelki segítséget és tanácsokat is tud adni. Igyekszünk rugalmasan, mindenki meglegedésére nevelni, szem előtt tartva az alapvető emberi normákat és az egyházi erkölcsi elvárásokat.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumi nevelés különleges feladatai

A kollégium különleges nevelési helyzetet teremt azáltal, hogy az itt lakó gyermekek hamarabb kiszakadnak a családból, így intenzívebben érik őket az intézményes nevelés hatásai. Felgyorsul a pszichés leválás a családtól, ezzel növekszik a gyermek önállósága. Ugyanakkor a fiatal felnőtt támasz nélkül marad a legnehezebb életkorban. Az empátikus, egészséges világnézetű, szilárd erkölcsi értékrendszerű és toleráns pedagógus azonban megtalálhatja annak módját, hogy segítse a gyermeket ezen az érzéken. Tudjuk, a csoportpszichológiai befolyások serdülőkorban a szokásosnál is erőteljesebbek. Számos hasznos közösségi készség csiszolódik közben: tolerancia-készség, a „pozitív gondolkodás”, a kezdeményező képesség, értékes barátságok megszületése. A kollégiumi élet hatásainak mérlege végül a szerint billen a pozitív vagy negatív irányba, hogy a pedagógus mennyire hozzáértően és felelősségteljesen irányítja a természetes önnevelési folyamatokat. Kollégiumi nevelésünk feladata különösen az alábbi területek fejlesztése:

Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás készségét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni értékrend, érdekek között. Társadalmilag elfogadott közösségi szokásokat és mintákat közvetítünk.

Kulcsfogalmak: empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség, közösségi együttélés, szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia fejlesztése.

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A kollégium biztosítja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket, technikákat. Ennek érdekében folyamatosan fejlesztjük a kreativitást, erősítjük a tanulási motívumokat, arra törekszünk, hogy feltárjuk az egyéni tanulási kudarcok és zavarok okait, majd személyre szabott, hatékony megoldási lehetőségeket kínálunk fel. Szaktanári segítséget adunk a napi felkészülésben. Szeretnénk, hogy az ismeretek elsajátítása ne pusztán monoton feladatteljesítés legyen, hanem egyfajta belülről fakadó belsőigény, vagyis a világ iránti természetes érdeklődés mozgassa a tanulókat.

Kulcsfogalmak: hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia.

Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, pályaorientáció segítése

Megpróbálunk nagyon változatos és hatékony szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmazni, amelyek segítségével leküzdhetjük a tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket. Feladatunk a tanulók képességeinek minél részletesebb megismerése: a tehetséges tanulókat képességeinek kibontakoztatásával párhuzamosan támogatjuk a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat. Biztosítjuk annak feltételrendszerét, hogy az iskolában mindenki eredményesen végezze tanulmányait. Lehetővé tesszük az egyes szakmák, hivatások megismerését, segítjük a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést a helyes és pozitív egyéni önértékelés kialakításával.

Kulcsfogalmak: magas szintű anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejező- és fogalmazási készség fejlesztése, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

A kulturált életmódra nevelés, koherens világkép kialakulásának segítése

Töretlenül valljuk, hogy bővítenünk kell a diákok ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, és azok eredményeiről. Fel kell keltenünk az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség és Földünk globális problémáival kapcsolatban. A természeti és társadalmi ismeretek átadása, a művészeti élmények intenzív megtapasztalása.

Változatos és sokrétű kulturális programokat kínálunk a magyar, az európai és az egyetemes kultúrkör megismeréséhez, az idegen nyelvek elsajátításához. A kollégiumi nevelés megalapozza a tanulóknak az európai uniós polgár identitástudatát.

Kulcsfogalmak: globalitás, európaiság, univerzalitás, esztétikai-művészeti tudatosság, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

Az egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi, szellemi és lelki egyensúly, a belsőharmónia megteremtésére kell törekednünk a társadalmilag szervezett közösség keretei és szabályai között. Azt szeretnénk, ha diákjaink képessé válnának önnön természetes, alkotó életritmusuk, saját szokásrendszerük kialakítására, úgymint egészséges táplálkozás, kulturált megjelenés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, igényes környezet megteremtése. Kollégiumunk a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít. Azt reméljük, hogy a tanulók itt jól érzik magukat, és ez hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti feltétlen igény kialakításához. Célunk a környezettudatos magatartásforma felmutatása. Feladatunk továbbá a családi életre, a családtagi szerepekre, szexuális nyitottságra és tájékozottságra, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés.

Kulcsfogalmak: fenntartható fejlődés, tudatos környezetvédelem, társadalmi és családi szerepvállalás, szexualitás, érett személyiség. Társadalmi gazdálkodási jártasságok fejlesztése

Segítenünk kell a tanuló önálló életvitelének kialakítását, különös tekintettel a családi háztartás és gazdálkodás megtervezésére, a tudatos fogyasztóvá válás kritériumaira, illetve a gazdaság, pénz- és hitelpiaci alapismeretekre, hiszen csak egy autonóm, felelős gondolkodású, jogait és kötelességeit jól ismerő állampolgár képes a társadalom mikro-egységének és egyben a jövőzálogát képviselő családi létforma működésének biztosítására, fenntartására.

Kulcsfogalmak: család, társadalom, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, természettudományos kompetencia.

Általános célok:

- Biztosítjuk és tiszteletben tartjuk az Alaptörvényben deklarált állampolgári, gyermeki és szabadságjogokat, személyiségjogokat.
- A NAT, valamint a KNOAP által megfogalmazott alapelvek és fejlesztési feladatok megvalósításában a demokráciát, a humanizmust, a nemzeti és európai öazonosságra nevelést tarjuk irányadónak.
- Felelősségre, bizalomra, szeretetre, segítőkészségre és emberi tapintatra neveljük tanítványainkat.
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás, életkezdés segítése.
- Elősegítjük a tanulók aktivitását, az alkotói képességek, az öntevékenység fejlesztését, a tanulói önszerveződést.
- A szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködést felhasználjuk a napi feladatok megoldásaiban. Egységes normarendszer kidolgozása a kollégiumi nevelésben résztvevő partnerek számára (szülők, tanulók, tanulócsoporthoz, kollégiumi és iskolai nevelőtestület, közvetlen és távolabbi környezet, stb.)
- A környezet esztétikus kialakításával szociális és érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk.
- Változatos és tartalmas művelődési és szabadidős tevékenységeket biztosítunk.
- Pedagógiánkat a nyugodt következetesség; az integrált nevelés megvalósítása; illetve az orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő nevelési módszerek alkalmazása hatja át.
- Valljuk, hogy az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása vezet el az eredményes munkához.
- Munkánkhoz elengedhetetlen a nevelőtestület pedagógiai, módszertani felkészültségének folyamatos fejlesztése.
- Meggyőződésünk, hogy a keresztyén-nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása és ápolása kollégiumunk példás szellemiségét erősíti.

Konkrét célok:

- **A tanulmányi munka támogatása:** kooperatív tanulási formák alkalmazása a tanulási teljesítmény fejlesztése érdekében, megfelelő tanulási, gondolkodási, és munkakultúra kialakítása.
- **Önismeretre nevelés.** Ha a fiatal felnőtt szembesül saját személyiségével, akkor konfliktushelyzetekben megfontoltabban reagál. Az önmagát jól ismerő ember képes önállóan dönteni, képes megfelelni a társadalmi normatíváknak.
- **Akaraterő fejlesztése.** „Az egyén érez, ért és akar.” – mondja Arisztotelész. A lélek tisztaságának megóvása és az érzelmi intelligencia kibontakoztatása érdekében fel kell mutatni a tanulók számára a szabad akarat fogalmának helyes értelmezési lehetőségeit, mely rendkívüli relevanciát kap a közösségi létforma gyakorlása során.
- **Pozitív individuális fejlődés.** Az önfogadás, az önbecsülés és optimista világlátás segítségével szeretnénk elérni, hogy tanulónk higgyen önmagában és társaiban. Legyenek saját céljai, legyenek tervei és azok megvalósításához elegendő elkötelezettsége.
- **Szeretetre, boldogságra nevelés.** A napi feladatok elvégzésének nélkülözhetetlen része, hogy a diákok elegendő „szeretet- és örömmélményt” kapjanak, és azt ne a fogyasztói vagy információs társadalom tömegembereként, hanem tartalmas emberi kapcsolatokban, értéket adó művészi alkotásokban, klasszikus zeneművek átélésében, illetve a természet örök értékeinek felfedezésében tapasztalja meg.
- **Konfliktuskezelés.** A konfliktusok, a siker és a kudarc mindennapjaink, életünk szükségszerű elemei. Feldolgozásuk, kezelésük, elfogadásuk a személyiség fejlődésének elengedhetetlen része. Rá kell vezetnünk tanulóinkat arra, hogy miként lehet

válságszituációkból megújult erővel, a tanulságokat megfogalmazva talpra állni, hiszen az emberi élet célja nem más, mint végigmenni saját belső utunkon.

- **Szociális érzékenység, empátia.** Az egyén a közösség része, közösen, szeretettel kell alakítanunk, formálni társas kapcsolatainkat. A másság elfogadása, az együttérzés ugyanis egy magasabb minőségű erkölcsi létformához vezet, mely a mindennapokban a családi, baráti, társadalmi és párkapcsolatok felelős vállalásában artikulálódik.

A kollégium tevékenységrendszere

A Kollégium az 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet „*A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja*” szerint végzi szakmai tevékenységét.

1. Alaptevékenység

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A törvény egyértelműen **feltételteremtő intézmény**ként határozza meg a kollégiumot, s mint ilyen, egyfajta speciális védőhálóként definiálhatjuk intézményünket. Ebben az értelemben a következő funkciókról beszélhetünk:

- Alkotmányossági védőháló
- Szociális védőháló
- Érzelmi védőháló

1.1. Kulturális védőháló Oktatáspolitikai és szociálpolitikai funkció

- A szabad iskolaválasztás joga.
- A tankötelezettség megvalósíthatósága és teljesítése.
- A továbbtanulás lehetősége.
- Az esélyegyenlőség és a társadalmi mobilitás elősegítése.
- A társadalmi munkamegosztásban való részvétel.

1.2. Szociális gondoskodás

- Az élet szociális alapjainak megteremtése.
- Szociális „védőháló” az egyén és a közösség számára.
- Az otthon, a „második otthon” kialakításának lehetősége.

2. Pedagógiai tevékenység

2.1. Nevelés

A kollégium élet megszervezése

Fogalmak

Ügyelet, készenlét: Bent vagyok a „helyemen”, őrzöm a rendet, a nyugalmat. Esetleg házon kívül tartózkodom, de elérhető vagyok, bármikor mozgósíthatnak. (Nem tartozik bele a 30 óra órakeretébe!) Rendelkezésre állás.

Felügyelet: Járom az épületet, a szobák rendjét ellenőrzöm, figyelem a történéseket, és beavatkozom, ha szükséges.

A kollégiumi élet szervezése: Járom az épületet, a szobákat, megszólítom, „mozgatom”, majd értékelem a gyerekeket. Interaktív cselekvés.

Foglalkozás: Előre megtervezett módon (hely, idő, tartalom, módszer pontos megjelölésével) foglalkozom egy csoporttal, oktatási-nevelési-fejlesztési tevékenység.

Egyéni törődés: Tervezett módon foglalkozom egy-két tanulóval (kötetlen vagy irányított egyéni beszélgetések, meghallgatás).

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésnek segítése, keresztény személyiségnek fejlesztése, kibontakoztatása.

- Családhelyettesítő funkció
- Szocializációs funkció
- Személyiségformáló funkció
- Nevelési értékeket közvetítő (etikai, norma stb.) funkció
- Követelményeket állító funkció
- Ellenőrző, értékelő funkció

2.2. Tanulás, tanítás, oktatás, képzés

- az iskolai teljesítés feltételeinek megteremtése,
- felzárkóztatás, személyes konzultáció, leckeikikérdezés, korrepetálás,
- tehetséggondozás,
- pályaorientáció, pályaválasztás,
- szabadidős foglalkozások szervezése,
- élethosszig tartó tanulás szükségességének elfogadtatása.

2.3. A kollégiumi foglalkozások rendje

A nevelőtanárok a kötelező és szabadon választható foglalkozások formáját, rendjét és tartalmát demokratikus nevelési alapelvek mentén, irányító beavatkozással, a csoporttal közösen tervezik meg, alternatívát javasol, amelyek közül választani lehet. A csoport szabadon választ a felkínált témák közül, és meghatározzák a feladatok elosztását is. Rendkívüli jelentőséggel bír a közös munka során a tanulók erkölcsi és szellemi gyarapodása, a kompetenciák fejlesztése, a csoportdinamika, illetőleg az egyéni szükségletek és képességek. A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni, mely kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető' szabadon választható foglalkozásokat. Minden tanév első' hetében fel kell mérni, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni. Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. Az éves munkatervet - az elfogadást követő három munkanapon belül - a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be - írásban - a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

2.3.1. Kötelező foglalkozások

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulási motívumok - a csodálkozás, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának - fejlesztését. A tanuló ideje védett a kötelező szilencium időtartama alatt, naponta 16⁰⁰-19⁰⁰-ig, ez alól felmentést a kiváló eredményt elért tanulók kaphatnak, akiknél az iskolai érdemjegyek átlaga 4,5 feletti. A kollégium biztosítja a kötelező foglalkozások rendszeres, tervezett, csoportos vagy egyéni keretben való szervezését. Összesen 14 óra/hét/kollégista. *Felkészítő, fejlesztő foglalkozások (13 óra/hét/csoport)*

- **Tanulást segítő foglalkozások:** rendszeres iskolai felkészülést biztosító, tehetséggondozó, felzárkóztató, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladását, sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatását biztosító foglalkozások, szakkörök, diákkörök.
- **Felzárkóztató foglalkozások:** előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások.
- Kiemelkedő képességű vagy a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása.
- **Napirendbe beépített kötelező szilencium** (tanulmányi kategóriák szerinti differenciálás).
- **Korrepetálás** (éves tanulói foglalkozási terv).
- **Tehetséggondozás.**
- **Egyéni törődés, gondoskodás:** nevelőtanári kikérdezés, ellenőrzés. irányított beszélgetés.
- A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással történik, tanulócsoportonként, heti 13 órában. Csoportonként 1-1 nevelőtanár látja el a tanári feladatokat. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése, felzárkóztatása szaktanári tervezéssel történik.
- A foglalkozások látogatása alól a csoportvezető nevelőtanár felmentést adhat:
 - rendszeres iskolai elfoglaltság, pl. szakköri tevékenység
 - egyesület által igazolt sporttevékenység,
 - szülő által igazolt magánóra okán.

2.3.1.1. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportfoglalkozások

(1 óra/hét - ennek 60%-a tematikus) Célunk a kollégiumi közösségek fejlesztése, megfelelő csoportdinamika kialakítása, informális és formális csatornák működtetése:

- **Tematikus foglalkozások:** a rendeletben előírt témakörök, időkeretek és szervezési formák figyelembe vételével - konkrét célok, feladatok, módszerek.
- **Általános csoportfoglalkozások:** 45 perc időtartamú, a kollégiumi élethez, a csoport életéhez kapcsolódó feladatok, tevékenységek. Célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység (balesetek-, káros szenvedélyek - dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás, stb. - kialakulása), valamint az az életvitel helyes tervezése és megvalósítása.

2.3.1.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

- **Egyéni törődést biztosító foglalkozások:** a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére, tapintatára, és empátiájára.
- **A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:** a kollégium által biztosított 1 óra/hét. A pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégiumnak kötelező, s amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni. A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező. Ezek lehetnek: az egészséges és kulturált életmódra nevelés, diáksport, a természeti környezet ápolása, vagy irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességek, kreativitás fejlesztése, vagy öntevékeny diákkörök működése. A foglalkozások során hangsúlyt kap az irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése. A kollégium által

szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget.

A szabadidő megszervezésénél figyelembe vett elvek a következők:

- egymás megismerése,
- közösségformálás,
- hagyományaink megismertetése,
- az ünnep átélésének megtanítása,
- tehetséggondozás,
- műveltségfejlesztés,
- tartalmas szórakozás biztosítása.

2.3.2. Szabadon választható foglalkozások, programok

A foglalkozásokat mindig a diákság igényeihez, érdeklődéséhez szorosan igazodva a kollégium pedagógiai programjának alapelveivel összhangban valósítjuk meg. Szabadon választható foglalkozások széles körű alkalmazása a differenciálás, a tehetségfejlesztés kiemelt lehetőségei. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások tematikája:

- a természeti környezet védelme,
- irodalom, képzőművészet, zene és vizuális képességfejlesztés,
- anyanyelvi képességfejlesztés,
- nemzetiségi kultúra,
- műszaki, vállalkozói és gazdasági ismeretek,
- magyar nyelv és irodalom szaktárgyi felkészítés,
- matematika szaktárgyi és érettségi felkészítés,
- német nyelv szaktárgyi felkészítés,
- angol nyelvi szaktárgyi felkészítés,
- diákkörök,
- tanfolyamok (nyelvi-érettségi-felvételi előkészítő),
- kompenzáció (felzárkóztató) programok,
- rendszeres könyvtárhasználat,
- sportkörök,
- tanulásmódszertan,
- pályaorientáció,
- média-kommunikációs ismeretek,
- filmklub,
- elsősegély tanfolyam,
- családi életre, párkapcsolatra, egészséges életmódra nevelés.

A csoportfoglalkozások megtervezése írásban:

- a témakörön belül a tartalom („tananyag”) meghatározása
- a fejlesztési célok meghatározása
- a fogalmak felsorolása
- az eljárások, munkaformák, módszerek (tanár/diák) megtervezése
- az alkalmazott eszközök megnevezése
- az elvárt teljesítmény, végeredmény, produktum leírása

Módszerek

- Tanári előadás
- Kérdőívek kitöltése és feldolgozása
- Tanulói csoportmunka
- Szorongás-és stresszoldó technikák alkalmazása
- Tájékozódás segítése: szakirodalom (könyvek, folyóiratok), webhelyek ajánlása
- Személyiségállapot, személyes tulajdonságok feltárására irányuló felmérés
- Önismereti tréning, dramatikus játékok
- Önmenedzselési technikák
- Színház-és múzeumlátogatás

A csoportfoglalkozások tervezésének, ellenőrzésének és értékelésének pedagógiai szempontjai

- A foglalkozás illeszkedése a kollégium pedagógiai programjához, a csoport éves munkatervéhez
- A foglalkozás tervezettség
- A cél tisztázottsága
- A tanulók motiválása, aktiválása
- A szervezési mód céllal való megfelelése
- Eszközhasználat céllal való megfelelése
- Megértés, elsajátítás ellenőrzése
- Tanulói teljesítmények mérése, értékelése
- Tanár-diák viszony a foglalkozáson
- Nevelői hatások lehetőségeinek kihasználása
- Keresztény tartalom megjelenése
- Eredményesség

3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

Az oktatási-tanulási folyamat segítője és kulcsszereplője is a pedagógus, aki formál, orientál, támogat, egyre önállóbbá teszi tanítványait, kialakítja bennük az önszabályozás készségét, az autonómiát és a szabadságot, mert tudja, hogy az oktatás komplex interaktív folyamat.

A tehetséggondozás legfontosabb módszere a gazdagítás, a tudás felfedezése, a rácsodálkozás öröme, az ismereteknek a kötelezőn túli élesítése, elmélyítése, mely fejleszti a kritikus és a kreatív gondolkodást, az intellektuális képességet. A képességek fejlesztésére tevődött át a hangsúly, ma az alkotó gondolkodás és az együttműködés a leghasználhatóbb tudás. Ennek okán a nevelőtanárokkal szemben a XXI. században új kompetenciaelvárások jelentek meg:

- A tanuló empatiságával optimális személyiségfejlődés megvalósítása.
- Kongruens kommunikáció és hitelesség.
- Nyugalom, türelem, higgadt határozottság.
- Gyermekközpontú szemlélet.
- Szociális érzékenység, az eltérések elfogadásának, a különbségek kezelésének a képessége.
- A kooperatív tanulást megvalósító gyakorlatok alkalmazása, az egymást segítő tanulók együttműködése.

- Heterogén csoportok működtetése, rugalmas tanulásszervezés mindennapi gyakorlata, alternatív utak kínálata a tanulók számára.
- Hatékony tanítás, amelynek jellemzője az igényesség, a folyamatos mérés és vissza-jelzés, az egyéni tanulmányi terv és megvalósulásának rendszeres nyomon követése.
- Együttműködés a problémamegoldásban intézményen belüli és intézményen kívüli szakemberekkel.

Tehetséggondozás: Azon tanulók vesznek részt, akik valamilyen területen kiemelkedő képességekkel rendelkeznek.

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása intézményünkben differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az intézmény egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos *tanulás-szervezési eljárások* alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- Differenciált foglalkoztatást alkalmazunk,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az intézményen kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek kollégiumi kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, kollégiumi rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

Korrekpetálás: Azon tanulók vesznek részt, akik

- hiányzás miatt lemaradtak a tananyagban,
- ismereteik hiányosak egy-egy részterületen,
- igénylik a fokozottabb tanári segítséget,
- az órai tananyag elmélyítésében szaktanári segítségre szorulnak.

Felzárkóztatás: Azon a tanulók vesznek részt, akik év közben csatlakoztak hozzánk és

valamilyen szinten lemaradásuk van, vagy eltérő felkészültséggel érkeztek az általános iskolából.

Az egyéni tanulási stratégiák fejlesztése

Az individualizált tanulás előnye, hogy az egyéni anyagot egyéni tempóban, önállóan dolgozza fel a tanuló. Az egyéni tanulói igények kielégítése áll a fejlesztés középpontjában. Ez a fejlesztési tevékenységrendszerek olyan kidolgozását és alkalmazását jelenti, amely csökkenti a hátrányokat, esélyt ad a felzárkózásra és lehetőséget biztosít a követelmények, elvárások teljesítésére. Feltételezi az egyéni tanulói igényekhez igazodó differenciált foglalkoztatást és a rugalmas alkalmazkodást kifejezetten az egyén fejlődési üteméhez mérten. Olyan humanizálódó kollégiumnak valljuk magunkat, amely tudomásul veszi, hogy nincs tanuló, aki mindenben egyformán kiváló. Az egyik ügyesebb, a másik gyorsabb, a harmadik kitartóbb. Mindenki hátrányos helyzetű a nála bizonyos szempontból jobb adottságokkal vagy előnyösebb körülmények között lévőkkel szemben.

Olyan kollégiumnak valljuk magunkat, ahol minden gyermek lehetőséget kap a fejlődésre. Azok a képességek, amelyeket az egyén nem használ, fejletlenek maradnak, amelyeket viszont sokat foglalkoztat, mind magasabb szintre fejlődnek. Ha egy képesség fejlődésbeli lemaradását szeretnénk csökkenteni, olyan tevékenységet kell végeztetni a gyerekekkel, amely a célzott képességre fejlesztő hatással lehet.

Az esélyteremtéshez, az eredményes társadalmi beilleszkedéshez az egyik legfontosabb tennivaló, hogy a kollégium kezelni tudja az egyéni igényeket, az egyéni eltérésekből fakadó problémákat. Képes legyen arra, hogy a tanulók számára a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával biztosítani tudja azokat az egyéni tanulási útvonalakat, egyéni tanulási stratégiákat, amelyek megakadályozhatják, illetve kompenzálhatják az iskolai kudarcokat.

Kooperatív tanulás

Több ember közösen végzett tevékenysége kapcsán szoros kölcsönhatás alakul ki. Nemcsak a tananyaga elsajátítása a cél, hanem a szociális folyamatok elsajátítása is. A közös munkával a gyerekek a személyiségfejlődés területén is kibontakozhatnak, nő a tanulási motiváció, csökken a szorongás, ezáltal erősödik pozitív beállítottságuk a kollégiummal, iskolával szemben. Javul a tanulási teljesítményük, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásuk fejlődik. Jó irányba mozdul el a diákok egymás iránti toleranciája is. Képesse válnak a társadalmi, etnikai, kulturális különbségek tisztább értelmezésére. A pedagógus feladata tehát, hogy kiépítse tanulói között az együttműködés képességét. Ez megkívánja a tanulóktól az interperszonális és kiscsoportban való munka képességét. A tanulóknak el kell sajátítaniuk azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. Nem az egyéni felelősség elmosásáról van szó, sokkal inkább annak a csoport tükrében való felerősítéséről.

A kooperatív tanulás négy alapelve:

- Az építő egymásrautaltság
- Az egyéni felelősség
- Az egyenlő részvétel
- A párhuzamos interakció

A pályaválasztási tevékenység elvei:

- a 7., 11-12. évfolyamosok számára folyamatos tevékenység;
- legyenek tisztában képességeikkel, legyen reális önismeretük;
- a pályaismertető tartalmazza a velük kapcsolatos képzési módokat;
- lássák a választott pálya és életük fő kérdései közti összefüggéseket, mit kell tenniük céljuk

- eléréséhez;
- alkalmazni kell a modern informatikai eszközöket;
- törekedni kell, hogy az egyéni adottságokhoz illeszkedő választásuk összhangban legyen a munkaerő-piac elvárásaival;
- tudatosítani kell, hogy az iskolában megszerzett ismeretek csak a továbbtanulás megkezdéséhez elegendőek;
- legyenek készek a permanens tanulásra, ami alapja lehet a későbbi pályakorrekciónak;
- választásuk során gondolkodjanak pályakörben, pályairányban, ennek megfelelően látogassanak el munkahelyekre.

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei:

- a polgári értékrend elemeinek megismertetése;
- kollégistáink elképzelésének megismerése a jövőről;
- jövőképük fejlesztése a realizmus irányába;
- ki kell alakítani az egy életen át való tanulás és önművelés igényét;
- konfliktus kezelési technikák megismertetése, gyakorlása;
- élethelyzetek modellezése szituációs játékok révén;
- a családi és társadalmi élet főbb tennivalóinak megismertetése;
- demokratizmus a mindennapi életben – előgyakorlatok;
- a változó világ körülményeihez való konstruktív alkalmazkodás megalapozása, felkészítés az ésszerűen takarékos gazdálkodásra.

4. Nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

Intézményünket illetően nem releváns.

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A MEGVALÓSULÓ KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI MUNKA ÁLTALÁNOS ELEMEI

- Az oktatási és nevelési folyamat hat évfolyamra (a 9-14. évfolyam) terjed ki.
- A 9. előkészítő évfolyamon a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése történik emelt óraszámban, felkészítő foglalkozások segítségével, illetve önismereti-személyiségfejlesztési, tanulás módszertani, és drámapedagógiai foglalkozásokkal.
- A tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal, péntek délutántól vasárnap estig tartó kötelező kollégiumi hétvégén, így kirándulásokon, országjáráson, sportversenyeken vesznek részt. (Évente legalább hét alkalommal.)
- hátrányos helyzetű kollégistáink folyamatosan szerepelnek házi, regionális és országos versenyeken.

CÉLKITŰZÉSEK

- Kollégiumunk által alkalmazható eszközrendszer segítségével biztosítjuk, hogy a jelenleginél lényegesen nagyobb arányban tanulhassanak eredményesen nappali tagozatos,

érettségit adó középiskolai osztályokban, és ennek eredményeképpen minél nagyobb arányban folytathassák iskolai pályafutásukat a felsőoktatásban azoknak a szülőknek a gyermekei, akik megfelelnek a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben rögzített feltételeknek.

- fokozott erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy az alacsony társadalmi-gazdasági státuszú családok gyermekei elinduljanak a társadalmi felemelkedés útján.

SAJÁTOS NEVELÉSI FELADATOK

Egyéni fejlesztés eljárásrendjének megalkotása és működtetése

- egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása a tehetségfejlesztés érdekében, a tervek megvalósulásának érdekében differenciált tanulásszervezés, és további szolgáltatások,
- folyamatos visszajelzés a tanuló egyéni haladásáról és a továbblépés lehetséges irányairól
- az egyéni fejlesztési tervek alapján szervezett tantárgyi képességfejlesztő programok.

Az egyéni fejlesztés eszközrendszere

- az alapprogramban meghatározott kompetenciák fejlesztése,
- tanulási motivációt fejlesztő tevékenységek,
- előítéletek kezelése,
- multikulturális tartalmak közvetítése,
- identitás artikulálása és erősítése,
- kortárs-segítés,
- tanári mentori rendszer működtetése,
- önismeret és mentálhigiéné,
- a tanulói önkormányzatiság kialakítása, erősítése.

A programhoz kapcsolódó pedagógiai környezet

Olyan pedagógiai környezet megteremtése a cél, amelyben a tanuló fejlődése a leghatékonyabb módon folyik.

- - kooperatív alapelvek mentén szerveződött tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül, kooperációra épülő tanári fejlesztő műhelyek keretében),
- - projekt módszer alkalmazásával szerveződő tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül),
- - tevékenységközpontú tanulási és tanítási eljárások,
- - drámapedagógia eszközrendszerének alkalmazása,
- - családlátogatás,- mentálhigiénés műhelyek megfelelő szakemberek bevonásával.

FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEK

Az intézményi program folyamatos fejlesztése érdekében intézményen belüli és intézmények között végzett tevékenységek, melyek kiterjednek a program tervezésére, folyamatos belső ellenőrzésére, értékelésére és a tapasztalatok alapján történő továbbfejlesztésére:

- évente készítendő feladatterv részeként programfejlesztési feladatok meghatározása,

- a mentori és a program előrehaladásának értékelését szolgáló tevékenységek kihasználása a programfejlesztés érdekében,
- a horizontális tanulás működtetése a programban részt vevő intézmények között és az intézményben futó programon belül az intézményfejlesztés érdekében (többek között a jó gyakorlatok leírása, adaptálása, fejlesztő csoportok működtetése a programban részt vevő intézményen belül és intézmények között), a programban keletkező adatok visszacsatolása a programfejlesztés folyamatába.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Biztosítanunk kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanuló-közösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Lehetővé kell tennünk, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A diákönkormányzat célja, hogy a működési szabályzattal összhangban a tanulók a diákotthoni nevelőközösség tagjaiként vegyenek részt önmaguk és társaik formálásában, életmódjuk kialakításában a pedagógusok közreműködésével szervezzék, irányítsák, ellenőrizzék és értékeljék a közösség életét és munkáját. DÖK munkáját a diákok által felkért tanár segíti. A diákönkormányzatot választott képviselők alkotják. Maguk választják vezetőségüket, akik képviselik a kollégista diákokat:

- az iskolai szervezetben,
- nevelőtestületi értekezleteken,
- kulturális rendezvényeken.

A szociális képességek fejlesztése tudatos módon történik meg a különböző diákönkormányzati tevékenységek gyakorlása kapcsán:

- A közösség napi életrendjének, feladatainak teljesítéséhez szükséges keretek szervezése, a munka irányítása, ellenőrzése és értékelése.
- A közösségi és egyéni érdekek összhangjának megteremtése.
- A tanulók sokoldalú fejlődésének segítése, az elért eredmények értékelése.
- A tanulmányi munka megszervezésének segítése és aktív részvétel az ellenőrzésben, értékelésben.
- A kollégium kapcsolatrendszerének kiépítése más iskolákkal, kollégiumokkal.
- Az iskolai és a kollégiumi nevelőtestület munkájának támogatása.
- Közgyűlések, választások, értékelések, rendezvények szervezése, diákvezetői megbízások ellátása.

A Diákönkormányzat tagjaitól elvárjuk, hogy:

- Személyes példamutatással, kiemelkedő tanulmányi eredménnyel járjanak társaik előtt.
- Ismerjék és gyakorolják a demokrácia alapvető szabályait.
- Önállóan végezzék az önkormányzó munkát.
- Ismerjék meg jogukat, teljesítsék kötelezettségeiket.

- A feladatokat előre tervezzék, a munkát osszák meg.
- Községszervező tevékenységük kapocs legyen a diákság a nevelőtestület és az iskola háromszögében.

Sport – játéktevékenység

A szabadidős tevékenységek közül kollégiumunkban kiemelt szerepet kap a sport és a játéktevékenység, a rendszeres mozgás.

A testi nevelés során szerencsére támaszkodhatunk a sportra, mint eszközre, mert tanulóink körében a sportmozgások kedveltek.

A testi kulturáltság azonos értékű a kultúra többi területeivel, s egyik formája az önmegvalósulásnak.

Küzdeni tudást, erős akaratot, kitartást, jobb eredményekre való törekvést követel az egyéntől is. Feladata az egészség védelme, az egészségnevelés.

A sport immunizáló szerepénél hangsúlyozni kell a fizikai cselekvőképességet, a test és a pszichikum összhangjának megteremtését, a tevékenység kollektív magatartást követel, segítségnyújtást, kölcsönös bizalmat egymásban.

A sport olyan állóképességet ad, amely ellenállóbbá teszi a diákokat mindenfajta fizikai megpróbáltatással szemben.

Feladataink:

- a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése, állandósítása
- a környezet kínálta lehetőségek kihasználása
- a mindennapos mozgás jelszavának megfelelően tevékenységek szervezése, beindítása
- csapatjátékok szervezése
- tudatosítás, hogy a versenyzésnél nem az eredmény, hanem a részvétel a fontos
- tudjanak örülni saját és mások elért sikereinek
- tudatosodjon bennük a hatás öröme, a fölösleges energia levezetése
- a túlterhelés elkerülése a cél.

A kulturális tevékenység, esztétikai nevelés

A kulturális, a művészeti, az esztétikai, a vizuális nevelés a szabadidő kulturált eltöltésének megszervezése rendkívül szerteágazó és összetett feladat. Szorosan kapcsolódik a tanulmányi munkához a jól szervezett életrend kialakításához éppúgy, mint az etikai, a világnézeti, a környezeti, a testi nevelésben megnyilvánuló értékéhez, de a szerepekre nevelés sok részlete is szorosan ide tartozik.

Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy a természet szépségeiben megtalálható esztétikai értékek, a műalkotások, az irodalmi művek, a filmek, a zeneművek, a táncok, a népművészeti hagyományok értékrendszerének ismerete az ember általános műveltségének része, mint a kémia, fizika, matematika alapkérdéseiben való jártasság.

A kollégiumi nevelésben a tanulás, a szabadidő optimális megtervezése alapvető fontosságú, hiszen e szűkre szabott időben zajlik a tanulmányi munkát kiegészítő tehetséggondozás, a hiányok pótlása, a művészetekre nevelés, a vizuális nevelés, a fiatalos időtöltések, a megemlékezések, ünnepségek, a hagyományos kollégiumi összejövetelek, a sportversenyek, a csoportfoglalkozások, az egyéni beszélgetések és sok egyéb tevékenység.

Az esztétikai nevelés legfontosabb feladatai:

- az egyén esztétikus megjelenése, ízléses öltözködés, testkultúra,
- a környezet esztétikus alakítása, formálása, a természet szépségei,

- az alkotó munkában megjelenő esztétikum,
- a művészetek sokféleségének megismertetése,
- néphagyományok ismerete, tánc- mozgáskultúra,
- a múzeumba, moziba, színházba, hangversenyre járás szokásainak kialakítása,
- közös és egyéni könyvtár, lemeztár, kazettatár, video tár kialakítása, fejlesztése, gyarapítása,
- újságfigyelő rendszer megszervezése,

Az esztétikai és kulturális nevelés kollégiumunkban:

1. Rendezvények szervezése:
(Lásd! A kollégiumi hagyományai c. fejezet.)
2. Városi kulturális intézmények "műsorfigyelése".
3. Könyvtárlátogatások - megyei, házi könyvtárak, napilap-figyelő.
4. Diákkörök, érdeklődési körök:
 - népzenei önképzőkör
 - klasszikus-zenei klub
 - házi videofilm klub
 - számítógépes szakkör
 - természetjáró diákkör
 - természet- és környezetvédelmi szakkör
 - rejtvényklub
5. Színházbérlet megszervezése
 - az előadások előkészítése, értékelése.
6. A diákönkormányzat által szervezett versenyek:
 - szobák tisztasági versenye,
 - szobák dekorálásának versenye, (ötletesség, esztétikum, otthonosság)
 - a kollégiumi napok műsorainak értékelése.
 - tréfás újoncavató
7. Kapcsolódás az iskolai rendezvénytervben szereplő alkalmakhoz, lehetőség szerint elkerülve a "dupla" megemlékezést, ünneplést.
8. Kiállítások szervezése évfordulókhoz kapcsolódóan.

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A gyermek és ifjúságvédelmi munka minden csoportvezető nevelőtanár napi feladatai közé tartozik. A csoportvezető már beköltözéskor összegyűjti a szükséges információkat a tanulókról, hiszen neki kell elsőként észlelni és közvetíteni a problémát a kollégium gyermekvédelmi felelősének, aki aztán részletesen feltárva az esetet megoldási tervet készít elő. Ezzel egyidejűleg tájékoztatja a nevelőtestületet, a kollégium vezetőségét, továbbá konzultációt folytat a szülőkkel, az iskolával, az önkormányzat családsegítő szerveivel, ha szükséges felkeresi a lakóhely szerint illetékes önkormányzat szociális és gyámügyi osztályát az érintett tanuló ügyében.

Rendkívüli prioritást kell kapnia a gyermek- és ifjúságvédelmi munka szervezettségének, valamint az ellátás szakszerűségének. Tekintettel az igényekre, a feladatokra, a pedagógus módszertani felkészültsége, a pedagógiai kultúra színvonala a gyermek és ifjúságvédelmi munkában központi kérdés. Szükséges az intézményen belüli rendszeres tapasztalatcsere, konzultáció, az esetmegbeszélés.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvé-

delmi munkáját.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- A kollégiumi csoportokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy a kollégiumon kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál - a veszélyeztető okok feltárása érdekében család-látogatáson megismeri a tanuló családi környezetét.
- Gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
 - A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken.
 - A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy a kollégium igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.
 - A kollégiumban a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.) címét, illetve telefonszámát.
 - A kollégium nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az iskola igazgatójánál, tájékoztatás nyújtása a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok részére.
 - A törvényi változások figyelemmel kísérése, folyamatos továbbképzés.

A segítségnyújtás általános formái

- az egyéni beszélgetés,
- egyéni törődés,
- meghallgatás,
- életvezetési tanácsadás,
- a kiscsoportos, szobaközösségi beszélgetés,
- relaxáció,
- terápia,
- drámapedagógiai foglalkozás,
- mentálhigiénés szolgáltatás,
- jogsegély,
- folyamatos kapcsolattartás a kollégium pszichológusával.

Fontos célkitűzésünk, hogy pedagógiánk szellemisége kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik diák származása, színe, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása miatt, vagy bármely más oknál fogva hátrányos, esetleg kizáró helyzetbe kerüljön. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a kollégista diákok szívesebben fordulnak úgymond „házon belül” segítségért olyan pedagógushoz, akit ismernek, és akiben megbízhatnak, hiszen ezek a serdülőkori problémák elsősorban magánéleti, személyes jellegűek, közösségi beilleszkedéssel, egészségüggyel, tanulással, családi háttérrel, pszichés vagy egzisztenciális nehézségekkel kapcsolatosak.

A veszélyeztetettség külső megjelenési formái

A kollégiumnak kiemelt figyelmet kell fordítania a szenvedélybetegségek megelőzésére, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére. Fokozott figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett tanulók közösségi kapcsolatait, közösségbe épülését.

- a változás a családban (első osztályba lépő gyermek, testvér születése, válás),
- a médiumok hatása gyermekeink fejlődésére (pozitív-negatív),
- az engedékenység-szigor kérdése (hol a helyes középút?),
- szenvedélybetegségek - megelőzésük, gyógyításuk, (italozás, dohányzás, drogfogyasztás),
- tanulási nehézségek (dysgrafia, dyslexia, dyscalculia, egyéb) és tanulmányi eredmény látványos visszaesése,
- deviáns viselkedés: szabados életforma, csavargás, sajátos életvitelt tükröző' külső öltözködésben, hajviseletben, ékszerezettségben,
- szélsőséges politikai nézetek hangoztatása,
- szektához való csapódás,

A gyermekvédelmi munkát meghatározó pedagógiai elveink

A gyermeki jogok minél magasabb szintű megvalósulása, érvényre jutása érdekében el kell különítenünk:

- **A prevenció**, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a veszélyeztető' körülmények kialakulásának széleskörű megelőzése és megszüntetése.
- **A szociális segítségnyújtás**, a gyermek és természetes környezetének együttműködésére építve kísérjük figyelemmel a konkrét veszélyeztető' hatásokat, és azok kezelésére megoldásokat keresünk.
- **A hatósági beavatkozás szintjét.** A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka színvonala emeléséért az alábbiakat kívánjuk tenni:

- pedagógiai módszertani kultúra fejlesztése,
- gyermekközpontúság, bizalmi elv érvényesítése,
- a pedagógiai munkát segítő külső szakemberek hatékony bevonása (pszichológus),
- továbbképzések igénybe vétele,
- rugalmas alkalmazkodás a diákok igényeihez, problémáihoz,
- a gyermek, a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülővel,
- a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése,
- felkészítjük a tanulót a családi életre, családtervezésre, krízishelyzetekre,
- olyan légkört teremtünk, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kitaszított helyzetbe kerüljön,
- törvényesség megtartása a működésben az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, illetve az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről értelmében.

A betegségek, szenvedélybetegségek megelőzése illetve kezelése

- A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően szervezett foglalkozásokat tartunk, és kiemelten foglalkozunk az életmód-életvitel témakörrel.

- Támogatjuk pedagógusaink ilyen irányú továbbképzését.
- Az érintett tanulókat bevonjuk a szakkörök munkájába, klubok tevékenységébe, így integráljuk őket a kollégiumi közösségbe.
 - Filmklub keretében lehetőséget nyújtunk speciális, a témával foglalkozó film megtekintésére, beszélgetésre.
 - Prevenációs céllal előadókat hívunk kollégiumi és/vagy csoportszintű előadásokra, drogellenes programokat szervezünk.
 - Szükség esetén a pszichológus szakellátását kérjük.
 - Tanév elején tűz- és balesetvédelmi oktatást szervezünk.
 - Intézményi „szociális hálót” működtetünk.
 - Többszöri konzultáció a szülőkkel, nevelési segítség, életvezetési tanácsadás.
 - A gyermek nevelési tanácsadóhoz irányítása.
 - Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére.
 - Rendszeres gyermek- és ifjúságvédelmi támogatás, illetve természetbeni juttatás kérelmének előterjesztése.

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A kollégium feladatai közé tartozik Magyarország állami ünnepeinek, a hozzájuk kapcsolódó eseményeknek a megismertetése, méltó megünneplése, a kollégiumi közösség egészének bevonásával, a vezetőség, a nevelőtestület segítő közreműködésével. Sajátos helyzetünkből adódóan az oldottabb légkörben tartott megemlékezéseket szorgalmazzuk, a megemlékezéseket az éves munkaterv tartalmazza.

Minden csoportvezetőtől elvárjuk, hogy a csoportjával együtt tevékenyen részt vállaljon a kollégiumi közösség számára szervezett rendezvények előkészítésében és lebonyolításában. Faliújságon hívjuk fel a figyelmet az ünnep közeledtére. A tervezés időszakában a kollégium vezetése a diákönkormányzattal és a tantestülettel egyeztet.

Minden ünnepség a délutáni szilenciumot követően kerül megrendezésre, amennyiben hétvégére esik az ünnep, az azt megelőző munkanapokon előzetes egyeztetést követően.

A hagyományok tiszteletben tartása, ápolása, újabb hagyományok teremtése és azok ápolása, valamint a kollégium jó hírnevének megőrzése az intézmény valamennyi dolgozójának, illetve tanulójának a kötelessége, különösen a nevelőtestületé és a vezetőségé.

A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja a kollégium meglévő hírnevének:

- megőrzése, illetve
- növelése.

Hagyományos rendezvényeink, megemlékezéseink:

- Ismerkedési est (Gólyaavató), melyen minden új kollégista bemutatkozhat.
- Megemlékezés az aradi vértanúkról
- Megemlékezés 1956. október 23-ról
- A Reformáció Emléknapja
- Karácsonyi ünnepség,
- Egészségnevelési napok,
- Farsang,
- Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja,
- Megemlékezés 1848. március 15-i eseményekről, a szabadságharc hőseiről,
- Holokauszt áldozatairól megemlékezés
- Húsvéti megemlékezés,
- Kollégiumi ballagás, végzősök búcsúztatása

- Megemlékezés a nemzeti összetartozás napjáról,
- Pedagógusok napja,
- Diáktalálkozó, Sport versenyek, Vetélkedők szervezése

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A Kollégium, a **Bocskai István Református Oktatási Központ** intézmény-egysége ezért folyamatos, napi kapcsolatban áll a **Bocskai István Református Oktatási Központ** alábbi nevelési-oktatási intézményegységeinek vezetőivel és nevelőtestületeivel:

Bocskai István Református Oktatási Központ Lámpás Óvodája
2314 Halásztelek, Iskola u. 2.

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája
2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.

Bocskai István Református Oktatási Központ Belezna János Tagintézménye
2347 Bugyi, Templom utca 19.

Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola Gimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium (székhelyintézmény)
2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.
2339 Majosháza, Kossuth u. 9. (telephely)

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú Zeneművészeti és Színművészeti Szakgimnáziuma, Ének-Zene Gimnáziuma
1211 Bp., II. Rákóczi F. út 121-123.

Bocskai István Református Oktatási Központ Apáczai Csere János Középiskolája
1211 Budapest, Táncsics Mihály u. 78.

Bocskai István Református Oktatási Központ Karácsony Sándor Középiskolája
2400 Dunaújváros, Apáczai Csere János u. 11. hrsz.

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye
2400 Dunaújváros, Bercsényi u. 10.

Bocskai István Református Oktatási Központ Szigetszentmiklósi Tagintézménye
2310 Szigetszentmiklós, Csokonai u. 6-10.

A kapcsolattartás megvalósulásának alapvető formája a kétheti rendszerességgel magtartásra kerülő **igazgatói értekezlet** az intézményegység-vezetők munkaértekezlete, az operatív teendők koordinálására és intézkedésére.

A szülőkkal történő kapcsolattartás/együttműködés formái

A szülőket az intézmény egészének életéről, az intézményi munkatervről, az aktuális feladatokról

- az igazgató:
 - a szülői szervezet (közösség) választmányi ülésén tanévenként 2 alkalommal
 - a hirdető táblán keresztül,
- a nevelőtanárok:
 - a szülői értekezleten tájékoztatják.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- a szülői értekezletek,
- a nevelők fogadó órái,
- a nyílt napok,
- a tanuló értékelésére összehívott megbeszélések,
- írásbeli tájékoztatók
- digitális napló.

A szülői értekezletek, és a nevelők fogadóóráinak időpontját az intézményi munkaterv tartalmazza. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az intézmény belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az intézmény igazgatójához, az intézmény nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi szülői szervezethez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatójával, nevelőtestületével vagy az intézményi szülői szervezettel.

A szülők és más érdeklődők az intézmény pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az intézmény igazgatójától kérhetnek tájékoztatást.

Az intézmény **pedagógiai programja** nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél található meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény irattárában,
- az intézmény nevelői szobájában,
- az intézmény igazgatójánál,
- az intézmény könyvtárában,
- az intézmény honlapján.

A **házirend** előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az intézmény alkalmazottainak) meg kell ismernie.

A házirend egy-egy példánya megtekinthető

- az intézmény irattárában;
- az intézmény könyvtárában;
- az intézmény nevelői szobájában;
- az intézmény igazgatójánál;
- elektronikus formátumban pedig az intézmény honlapján.

A házirend elektronikus elérhetőségét – a köznevelési törvény előírásainak megfelelően – az intézménybe történő beiratkozáskor a szülőnek át kell adni.

XIII. Az óvodai nevelés helyi programja

1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötések csak a gyermek érdekében védelmében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti pedagógiai programját: vagy átvész és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

A következő idézett sorok nagyon lényeges helyet kapnak elképzeléseinkben:

„... a vallásos alapozású erkölcsi értékek nem csupán a vallásos embereké, hanem minden ember, az egész emberiség tulajdona: ezek egyetemes emberi, erkölcsi értékekké váltak... mindenki számára hozzáférhetőek elsajátíthatók. Minden embert – hívőt és nem hívőt, egyaránt – gazdagabbá tesznek, világlátásukban, tevékenységükben, jellemükben, egész emberségükben...”

S az is tény, hogy azokban az óvodákban, ahol nem a gyűlöletre, ellenségeskedésre, mások lenézésére, diszkriminálására, hanem megértésre, szolidaritásra, szeretetre nevelnek, ahol minden ember emberi méltóságának tiszteletére és megsegítésére nevelnek, ahol felelősségteljes gyermekkori és felnőttkori szabadságra nevelnek, ahol szilárd belső fegyelmességre nevelnek, ahol a szeretet öröme, derűje, vidámságára nevelnek – ott embert alakító, embert Kitejeljesítő, embert növelő keresztyén erkölcsi értékeket váltanak át tettekre, még akkor is, ha közben egyetlen szó sem hangzik el Krisztusról, keresztyénekről, egyházzal.”

(Dr. Mészáros István: Óvoda és vallás.)

Valamiben mindenki hisz még a „nem hívő” is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk

változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítem a rám bízott feladatokat erőm és tudásom szerint a legjobban, akkor én, mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

*„A hit az élet ereje az emberben, ha egyszer él, akkor valamiben hisz
Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”*

(Tolsztoj)

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek, és az óvodák között fennálló különbségek ellenére minden óvodában alkalmazhatók. A fogyatékosság a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszi szükségessé. Az óvodai nevelés folytatója a családi nevelésnek, új módon kiegészíti – bizonyos esetekben korrigálja – azt, azoknál a fogyatékos gyermekeknél pedig, akik korai gyógypedagógiai fejlesztésben és gondozásban részesültek, arra is épít."

(Református Pedagógiai Intézet: A református óvodai nevelés keretprogramja.)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”

(Példabeszédek könyve 22:6)

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában.

A Református Óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is "hogy egyszülött FIÁT küldte Isten a világba, hogy éljünk általa".

Alapvető meggyőződésünk, hogy a 3-6-7 éves gyermek tapasztalatait, élményeit cselekvésbe ágyazva, tevékenység közben szerzi meg. Nevelési-oktatási tevékenységünk fő feladatait az **Óvodai Nevelés Országos alapprogramja, A református óvodai nevelés keretprogramja és a Tevékenységközpontú Nevelési Program irányelvei alapján dolgoztuk ki.** Mindezek figyelembevételével tervezzük, szervezzük és valósítjuk meg a differenciált személyiségfejlesztést.

2. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

1. Az Alapprogram a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség

kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön és meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának

Óvodakép

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).

4. Az óvodai nevelésben alapelv hogy:

- a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,

Az e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Küldetésnyilatkozat

A református óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömet lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos, szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnének nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődőek és igényesek a környezetük iránt.

Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak.

Óvodánk szellemisége

Óvodánk sokban hasonlít a többi óvodához. A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között tehát a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelés szellemiségét. A mindennapokban megnyilvánul a napi áhítatokban, keresztyén ünnepek ünneplésében, asztali áldások során, Istent dicsőítő énekek éneklése közben, valamint a templom és óvoda közötti kapcsolatokban.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének sugárzásán keresztül a gyermekek elinduljanak a hit és szeretet útján. Az óvoda egész légkörének sugároznia kell az Isten iránti engedelmisséget, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk. Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is. Továbbá megfogalmazza a pontos és egyértelmű követelményeket, a békés együttéléshez szükséges szabályokat, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének egyensúlyát. Ennek a célnak és feladatnak a középpontjában tudatosan a Biblia tanítása és Jézus Krisztus személye áll.

Fontos feladatunk, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel tekintetük.

Az óvodáskor az életnek az a szakasza, amikor az ember a legnyitottabb az őt ért benyomásokra és tanításokra. Ekkor alapozódnak meg ismereteinek azon rétegei, amit valaha is használni fog élete folyamán, személyiségének és viselkedésének legfőbb jegyei is ebben az időszakban kezdenek gyökeresedni.

Hitvallásunk, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja. Abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükre.

A hitéleti nevelés szinterei

Elképzeléseinket két fő gondolat határozza meg: keresztyén erkölcs és hitbeli ismeretek átadása (bibliai nevelés, keresztyén hagyományok, ünnepek, imádságok, énekek).

Meg kell teremteni az iskolaérettségnek megfelelő feltételeket, emellett meg kell tanítanunk a gyermekeket társaik szeretetére és a helyes értéksorrendre.

Fontosnak tartjuk a következő *erkölcsi erényeket*:

- Gyengédség, udvariasság, figyelmesség, segítőkészség
- Kedves, de árulkodásmentes beszéd
- Öszinteség, bátorság, megbízhatóság, önzetlenség

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek:

- bibliai történetek,
- gyermekáhítatok, imádságra nevelés.

Bibliai történetek

- A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében az *értelmi nevelés feladatai*:
- Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Megismerő képességeik fejlesztése az alábbi területeket öleli fel:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,

- reprodutív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

Cél:

A 3-7 év közötti gyermek talán első kézből, az óvodában hall majd Istenről, Jézus Krisztusról. Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került történetek hangsúlyosan, a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emeljék ki.

A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni a keresztyén hit elemeinek megismertetésével. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen.

Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái vagy eseményei.

Alapvető kritériumok:

- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el
- Előadása gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- A történet elmondásának célja ebben az életkorban nem annyira az ismeret megszerztetése (bibliai ismeret) hanem az, hogy a történeteken keresztül megtapasztalják, hogy Isten mennyire szeret mindnyájunkat és Ő mindenütt jelen van.
- Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet az Isten szeretetének, közelségének élménye.

Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két gyűjtőpontja van:

- Mi az Ige fő üzenete? (igeszertűség)
- A gyermek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszertűség)

Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszertű, mindig csak egy belső cél legyen.

A belső cél mindig:

- Igeszertű legyen
- Az Ige belső igazságának megfelelően.
- Valóságos és sajátos
- Igaz legyen.
- Egyszerű
- Egy nézőponttal.
- Feszült
- Drámaian, jelen időben, érdekesen mondjuk el a történetet.
- Életteltjes
- Élünk mi is és az alakok is.
- Szemléletes
- Lássa a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik nagyon fontos dolog az imádság, vagyis a

mindennapi áhítatok sora.

Feladat:

- A gyermeket megtanítjuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbfejlesztjük azt, amit a szülők elkezdtek. A hitre nevelés is beépül a nevelés folyamatába.
- Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.
- A gyermek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanúgy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki ugyanúgy figyel rájuk.
- Az imádkozás formáját is meg kell tanítanunk a gyermekekkel, ez is egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok, napkezdő, hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát a gyermekeknek, részletekben és együtt értelmezve tanítsuk meg, hogy ne csak betanulják, hanem meg is értsék azt. Fontos, hogy a gyermekeket tanítsuk meg imádkozni, azaz magyarázzuk meg nekik, hogy Isten minden imádságot hall, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít (Ő nem „imaautomata”).

Az óvodai lelki nevelés közelebbi célja

- A 3-7 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesanya felé.
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.

A szeretet szó rögtön értelmet kap, hitelessé válik, ha megtanulunk egymásra figyelni. Ezt nem lehet elég korán elkezdni.

Az óvodai hitoktatás távlati célja

- A gyermeki hit alapjainak lefektetése az óvodás korosztálynak megfelelő szinten.
- Majdan tudatos, hívő református gyülekezeti tagokká válása.
- A keresztyén hit ismereteinek elsajátítása.
- Egyik fontos távlati célunk a gyermekek önálló imádkozó életre nevelése. Ennek megfelelően éljünk az imádság különböző lehetőségeivel. Tanítsunk legelőször a gyermekeknek kötött imádságokat, amelyeket a foglalkozások előtt és után csendben, közösen elmondunk. Egyházi óvodában több alkalom nyílik az imádságra. Étkezések, lefekvések előtt és után, a nap bármely szakaszában módunkban áll hálát adni, köszönetet mondani Istennek.
- Hallják a gyermekek a felnőtteket a saját szavaikkal is imádkozni, ezen imádságok mindig legyenek rövidek, néhány mondatból állóak, a gyermekek számára is érthetőek. A nagyobb, bátrabb gyermekeket idővel megkérhetjük, hogy ők mondják el a kötött imádságot mindenki nevében. Találjuk meg a különféle járható utakat a gyermekek önálló imádságra nevelésében.
- Az aranymondások tanítása jó lehetőség lehet nagyobb gyermekek esetében, mivel a

gyermekek könnyedén és szívesen memorizálnak, így a történetekhez kapcsolódó egy-egy mondatot meg tudják jegyezni. Az aranymondásokat változatosan, színesen, sokféle módszerrel tanítsuk. Ugyanakkor élethelyzetekben, adott szituációkban emlékeztessük is a gyermekeket az igék cselekvésére, hogy azokat ne csupán az emlékezetükben őrizzék.

A célok megvalósítása

A célok megvalósulása érdekében az *alábbi feladatokat* kell megfogalmazni:

- Az evangéliumi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek személyiségének egészét, vagyis a keresztyéntanítás terjedjen ki az érzelmi (emocionális), értelmi (mentális), közösségi (szociális), valamint testi (szomatikus) szférákra egyaránt. Feladatunk a gyermeki érdeklődés, rácsodálkozás, felismerés elindítása Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak elplántálása, mint személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, ragaszkodás, stb.
- Az óvodai hitoktatás tartalmi és formai felépítése illeszkedjen a 3-7 éves gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás).
- Az imádságok meleg, elfogadó, megsejtető atmoszférája az Isten jelenlétét, közelségét éreztesse.
- Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését.

3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
6. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

2. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

3. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

"Nagy politikusság a gyermeknevelés. Állandó nehéz egyeztetése a kívánalmaknak, szükségleteknek és lehetőségeknek."

(Szabó Lőrinc)

1. Nevelésünk alapfeltétele a családi légkör.

Óvodai életünk:

- nyitott
- bizalmas
- szeretetteljes

2. Tiszteletben tartjuk a gyereket:

- egyéniségét,
- érdeklődését,
- adottságait,
- önállóságát,
- autonómiáját.
- segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését,

3. Programunkkal a helyi szükségleteket az óvodánkba járó gyermekeket és családjukat kívánjuk szolgálni.

- Bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatást nyújtunk a családi neveléshez.
- A családokkal közösen gazdagítjuk a gyerek tapasztalatait, élményeit.
- Számba vesszük a gyerekeket érintő pozitív családi eseményeket.

4. Óvodai nevelésünkkel törekszünk a tevékenység központúságra:

- A gyermek a legkülönbözőbb tevékenységek közül válogathat;
- Az óvónők által kezdeményezett program igazodik az életkor követelményeihez, életkori sajátosságokhoz;
- Az óvodai tevékenységek alapjai: a természet körforgása, a természet változásai, a hozzájuk kapcsolódó jeles napok, ünnepek, népszokások.

5. Komplexitásra törekszünk az óvodai nevelés egész folyamatában.

Az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban sajátítják el a gyerekek, úgy ahogy a valóságban előfordulnak.

6. Az óvodai nevelés területei, tevékenység formái között szoros összefüggés van.

Meghatározó szerepe van az óvodai nevelésben a környezetismeretnek, környezetvédelemnek, néphagyományoknak, játéknak, mozgásnak, anyanyelvnek.

4. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve
 - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás szokásainak alakítása.

Feladat:

- Tágas, világos csoportszoba;
- Higiénikus mellékhelyiségek;
- Sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar;

- Változatos, vitamindús étrend, mindennapos zöldség és gyümölcsfogyasztás;
- Saját öltözőszekrények;
- A családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások).

A fejlesztés tartalma

- A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken;
- A csoportszoba berendezésének használati eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendben tartása;
- Az épület egyéb helyiségeinek, berendezési tárgyainak rendeltetésszerű használata;
- A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
 - táplálkozás - étkezésnél (terítés),
 - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
 - játékeszközök,
 - öltözködés rendje,
 - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
 - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök,
 - pihenéshez szükséges felszerelések, teremberendezések.
- A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje;
- Differenciált segítségnyújtás: A speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl.: szemüveg, hallókészülék, stb... esetében), és a mozgás ügyetlen gyerekek részére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

Önálló:

- A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
 - A WC használatakor,
 - A fogápolásban,
 - Öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
 - Önkiszolgáláskor,
 - A kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- Az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

Megfelelően használja:

- Az evőeszközöket (villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- Az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- A környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarítóeszközök).

Tud:

- Cipőt fűzni és kötni,
- gombolni,
- teríteni.
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

Ismeri:

- A kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- a zsebkendőhasználat módját,
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit,

- a rendetlenség megszüntetésnek módjait.

Segít:

- A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben,
- a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvoda alkalmazottai, külsős pedagógiai munkatársak (fejlesztő pedagógus, pszichológus, logopédus, mozgásfejlesztő) és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak, külsős pedagógiai munkatársak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása (az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

Az óvoda gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a családhoz és a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A kiemelt figyelmet igénylő nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

Feladat:

- Otthonos körülmények a csoportszobában,
- Lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- Az óvónők, illetve más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.

A fejlesztés tartalma

- Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás):
- Beszoktatás: a leválási nehézséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér

ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)'

- Érzelmi megnyilvánulásokra való reakciók;
- Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése, stb.) feltárása;
- Játéktevékenységek;
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek;
- Reális ismeretek nyújtása;
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása);
- Munkatevékenységek; a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, stb.);
- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;
- Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

- Gyermek ünnepi: születésnap, gyereknap, anyák napja, évzáró;
- Természettel, néphagyományokkal összefüggő ünnepek: szüret, Mihály nap, Márton nap, advent, mikulás, karácsony, farsang, húsvét, pünkösd.
- Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnepek.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Önálló a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, megszólítás.
- Önálló a véleménynyilvánításban;
- Önálló a döntésekben, választásokban;
- Önálló a vállalt feladatai elvégzésében.
- Tiszteletudó a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit.
- Igazmondásra törekszik.
- Megkezdett munkáit befejezi.
- Képes a belátásra.
- Észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket.
- Együttműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja,
- Szívesen tevékenykedik a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt.
- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni.
- Legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül.
- Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik - a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.
- Készen áll az iskolai életre és a tanító elfogadására.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, és a nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel,

helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Anyanyelvi és kommunikációs nevelés

Cél:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

- A gyermek bő szókinccsel, fejlett kommunikációs készséggel rendelkezzen;
- A mindennapi helyzetben tudjon megnyilatkozni;
- Élményeit, elképzeléseit bátran mondja el;
- Tisztán beszéljen;
- Nyelvtanilag helyesen használja a magyar nyelvet.

Feladat:

- Szóbeli közlést kiváltó derűs légkör;
- Az anyanyelv használata végigkíséri az egésznapos életet;
- Szerves része az óvodai élet minden mozzanatának;
- Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét;
- Közvetítő elem a nevelési feladatok megvalósításánál;
- A tanév elején minden nagycsoportos fejlettségi szintjének szakember által történő felmérése;
- Elmaradás esetén logopédiai kezelés igénybevétele.

A fejlesztés tartalma:

- Az óvónő modell szerepe érvényesüljön.
- Beszéd- és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül;
- Beszédtechnikai hibák korrigálása.
- Szókincsbővítés.
- Megfelelő artikuláció
- Beszédkedv fokozása.
- Beszédeszlelés, beszédértés fejlesztése.
- Tiszta magyar beszéd kialakítása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Beszéde összefüggő;
- Elbeszélése folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz;
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig a másik megnyilatkozását;
- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, igeidőket és módokat;

Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtéstű és sebességű beszéd;

Beszédét érzelmek által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri;

Tisztán ejt ki minden beszédhangot;

Ismeri és érti a néphagyományokból átvett szavak jelentését, ezeket beszéde színesítésére használja;

A jellemző mesefordulatok kifejezései is jelenjenek meg a mindennapi életben.

Értelmi fejlesztés, nevelés

Cél:

- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt;
- Testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése;
- A gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás);
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása;
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés;
- Kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukció, beszédértés, beszédprodózus, nyelvi képességek);
- Egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése;
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése;
- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése;
- Vizuális percepció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése;
- Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.

Feladat:

- A valóság megismerésének, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása;
- Tárgyak elemzése (analízis);
- Egyes elemek összekapcsolása (szintézis);
- Egyszerű kísérletek;
- Érdeklődés fenntartása;
- önállóságának tiszteletben tartása:
- Ismeret - és tapasztalatszerzés biztosítása;
- Mozgásos tevékenységek;
- Sokoldalú tapasztalatszerzés.

A fejlesztés tartalma:

Fejlesztési tartalmak:

- Verselés, mesélés,
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc,
- Rajzolás, mintázás, kézimunka,

- Mozgás,
- A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok
- Bibliaismeret,
- Néphagyományok.

Tevékenységi formák:

- Játék,
- Tanulás,
- Munka.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére;
- Próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban;
- Rendelkezzék problémafelismerő és - megoldó képességekkel;
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani;
- Vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét;
- Törekedjék az önértékelésre;
- Ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

Esztétikai nevelés és ízlésformálás

Cél:

- Élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés;
- Környező világ érzéki úton megfoghatóvá váljon;
- A valóság esztétikai felismertetése, befogadása, létrehozása;
- Alapvető illemszabályok elfogadása.

Feladat:

- Nyugalmas, tevékenységre serkentő légkör;
- Eszközök biztosítása, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakítását (festék, filc, gyurma, mesekönyv, bábozás, báb. paraván, különféle természetes anyagok);
- Tágas, világos csoportszoba;
- Dekorációk természetes anyagokból;
- Felnőtt dolgozók igényesek a megjelenésükre;
- Kulturált viselkedési szabályok betartása;
- Esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

- Változatos és rendszeres élménynyújtás;
- Gyönyörködtetés és a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtése;
- Széleskörű tevékenységrendszer biztosítása;
- Esztétikus környezet felismerése, óvása, alakítása;
- Séták, kirándulások, mesék, bábozás, énekes játékok, ünnepek, természeti-társadalmi környezet megjelenítése az ábrázolás eszközeivel;
- Külső világ tevékeny megismerése;
- Játék;
- Mozgás;
- Mesélés, verselés;
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, mintázás, kézimunka;

- Bibliaismeret,
- Környezet-néphagyomány.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Kialakul az igénye az esztétikus környezet iránt;
- Képes maga is létrehozni, alakítani, formálni a környezetet;
- Fogékony a szépre: természetben, társadalomban, művészeti alkotásokban, népi tárgyakban.
- Képes megfogalmazni esztétikai élményeit;
- Beszédében igényévé válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus;
- Igényes a megjelenésére;
- Viselkedési és az érintkezés szabályait ismeret és betartja;
- Esztétikai tevékenysége belülről fakadó, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
5. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladatok:

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése;
- környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása.

A fejlesztés tartalma

Társadalmi környezet

- család, családtagok, a család élete;
- az óvoda épülete, az. óvoda környéke;
- a felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége;
- a felnőttek munkája egyes munkahelyeken, foglalkozások;
- A felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése;
- viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérés, megszólítás, stb.
- az ember testrészei, külső tulajdonságai;
- érzékszervek megnevezése, ápolása;
- egészséges életmód, egészség megőrzése;
- közlekedési eszközök: személyszállítók - teherszállítók;
- közlekedési eszközök: vízi - légi szárazföldi;
- helyes gyalogos közlekedés faluban - városban, közlekedési magatartás kialakítása;
- környezetünk megóvása, tisztántartása;
- környezetünk színei és színárnyalatai.

Természeti környezet

A természet változásai

- évszakok
- időjárás
- év, hónap, hét, nap, napszakok

Tavaszi:

- időjárás változása,
- természet ébredése,
- bogarak, rovarok, madarak
- tavasz hírnökei, tavaszi virágok,
- tavaszi munkálatok a kertekben és a szántóföldeken,
- tavaszi zöldségfélék,
- tavaszi öltözködés,
- növények ápolása, gondozása;

Nyári:

- időjárás változása,
- természet változása,
- nyári öltözködés,
- nyári élmények, nyaralások,
- fák bokrok, növények gondozása locsolása.

Őszi:

- időjárás változása,
- őszi öltözködés.
- a természet változása- lombhullás, stb.
- őszi betakarítások, szüret, stb.
- őszi termések, gyümölcsök, virágok,
- őszi munkálatok a kertekben,
- költöző madarak megfigyelése,
- udvari munka, gereblyezés, levéltakarítás.

Téli

- időjárás változása,
- természet változása,
- téli csapadékok megfigyelése,

- téli öltözködés, fűtés, fűtési módok,
- téli örömek a hóban, szánkózás, hógolyózás, stb.
- téli madáretetés,
- élősarok gondozása, ágak hajtatása, magvak csíráztatása,
- szobanövények gondozása;

Állatvilág:

- az állatok tulajdonságai, életmódjuk,
- az állatok gondozása, hasznuk.
- állatok és kicsinyeik,
- állatok csoportosítása lakóhelyük szerint,
- vadállatok,
- vadonélő állatok,
- ház körül élő állatok,
- háziállatok,
- vízben élő állatok,
- bogarak, rovarok,
- madarak.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

- megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint;
- mennyiségek összehasonlítása;
- több - kevesebb - ugyanannyi,
- hosszabb - rövidebb.
- alacsonyabb - magasabb.
- szélesebb – keskenyebb
- sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek);
- sorba rendezés egyéb szempontok szerint;
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben);
- soralkotások, sorváltozások balról - jobbra, föntről - lefele;
- állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése);
- tapasztalatszerzés a geometria körében;
- testek - síklapok felismerése, megnevezése;
- építés szabadon testekből;
- építés (letakarás) síkmértani formákból;
- tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása;
- szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése;
- tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
- irányok, arányok megfigyelése (bal - jobb, alá - fölé, mellé, köze, előtt - mögött, vízszintes - függőleges);
- térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje - közepe - vége, első - utolsó, fenn - lenn. felső - középső - alsó).

Természet- és környezetvédelem

Cél:

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Feladat:

Ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;

- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése;
- a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért;
- tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a környezet tisztántartása, megóvása: környezettudatos magatartás kialakítása.

A fejlesztés tartalma

- a csoportszoba szépítése, tisztántartása;
- a csoportszoba és a hozzátartozó helyiségek tárgyainak, eszközeinek, berendezéseinek megbecsülése, megóvása;
- a szobanövények, élősarok ápolása, gondozása;
- az óvoda udvarának rendben tartásában, tisztántartásában közreműködés (gereblyezés, szemétszedés);
- a fák, bokrok locsolása, megóvása;
- községünk utcáinak, tereink tisztaságánál; megóvása;
- a közösségért, a közért végzett munka pozitív érzelmi feltöltődése.

Hagyományok, néphagyományok ápolása

Cél:

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság és a népi kultúra megismertetése, megszerettetése;
- az idősök tiszteletére, szeretetére nevelés.

Feladat:

- a közvetlen környezet, a táj, a község népi értékeinek bemutatása;
- néphagyományok, népszokások megismertetése;
- hagyományok ápolása.

A fejlesztés tartalma:

- természetes anyagok felhasználásával barkácsolás, technikái: megismertetése;
- népi játékeszközök készítése (pl.: csutkababa állatfigurák);
- tárgyi értékek bemutatása (pl.: köcsög, korsó, szőttes, faeszközök), gyűjtése és elhelyezése a kijelölt helyen;
- egyszerű magyar tánclépések megtanítása;
- népi gyermekjátékok (gyermekjátékdalok és mondókák) tanítása;
- a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napok számbavétele;
- naptári ünnepek, szokások, események, népszokások.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- Szüret (termés-betakarítás), Mihály nap, Márton nap
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Hagyományos ünnepek:

- Tanévnyitó istentisztelet
- Karácsony
- Nemzeti ünnep: március 15.
- Anyák napja
- Ballagás
- Gyereknapi
- Városi rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése

Fejlesztés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- Megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- Tájékozódhatnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: posta, gyógyszertár, orvosi rendelő, stb).
- Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- Ismerik a gyalogos közlekedés szabályait;
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságait;
- Ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- Ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- Ismernek néhány növényt, termést;
- Gondozzák, ápolják a növényeket;
- Ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- Ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat;
- Ismernek néhány rovar, bogarat;
- Megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;
- Érzik és helyesen használják a mennyiségekkel. halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több. kevesebb, ugyanannyi)
- Tájékozódnak a tízes számkörben, ismerik a tő- és sorszámneveket;
- Megfogalmazznak állításokat (igaz - hamis);
- Ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- Felismerik az egyszerűbb testeket, síkmértani formákat;
- Tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- Ismerik az irányokat, arányokat;
- Képesek gondolkodási folyamatokra;
- Részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- Megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- Megbecsülik a felnőttek munkáját;
- Gondozzák, ápolják a növényeket;
- Gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- Vigyáznak környezetük tisztaságára
- Szívesen tevékenykednek a közösségért;
- Megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- Ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;
- Megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- Barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- Ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- Felismernek és megneveznek néhány népi tárgyat, eszközt;
- Megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;

- Tisztelik, szeretik az idős embereket;
- Szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
- Erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

Játék

Cél:

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégből, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

5. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

Feladat:

1. Játékirányítás általános elvei:

- legyen közvetett,
- ismeretek állandó bővítése, elmélyítése,
- pozitív érzelmek alakítása,
- saját élmények, érzelmek, fantázia magvalósítására lehetőség biztosítása.
- közbelépés testi épség veszélyeztetése, konfliktusmegoldás, nem kívánatos viselkedési forma esetén,
- állandó felügyelet,
- játéklehetőség megteremtése a szabadban az udvaron,
- a gyerekek játékkedvére, aktivitására, érdeklődésére való építés,

2. A feltételek megteremtése:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- önállóság elősegítése játékok kezdeményezésében, eszközök kiválasztásában, játékok elmélyítésében, konfliktusok megoldásában,

- közös játék kibontakozásának elősegítése,
- állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítása, csoportszobában és a szabadban,
- játékidő összefüggő legyen,
- a játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek, egyszerűek, variálhatók,
- a játékszerek legyenek könnyen elérhetőek.

3. A tapasztalatszerzés irányítása az élmények szerepe:

- környezetünk minél mélyebb megismertetése;
- tapasztalat - és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék;
- a tapasztalatszerzés biztosítása a szabadban;
- a gyermek óvodán kívüli tapasztalataival való megismerkedés.

A fejlesztés tartalma:

3-4-5 éves korban:

Gyakorlójáték:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok;
- ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

Szerepjáték:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban);

Barkácsolás:

- egyszerű játékok készítése óvónői irányítással;

Építő, konstruáló játék:

- összeépíthető, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján;

4-5-6-7 éves korban

Gyakorlójáték:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

Szerepjáték:

- a játékszabályok elfogadása és betartása;
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

Barkácsolás:

- játékkészítések;
- ajándéktárgyak készítése.

Dramatizálás, bábozás:

- bábkészítések;

- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

Építő, konstruáló játékok:

- összeszerelhető, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

Szabályjátékok:

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.
- értelemfejlesztő társasjátékok szabálykövetése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani;
- A játszótársak elgondolásait megértik, elfogadják;
- A játék szabályához alkalmazkodnak;
- Kedvezőtlenebb szerepet elvállalják;
- Kudarcűrő képesség
- A környezet jelenségeit, eseményeit beépítik játékukba;
- A játékot önállóan tervezik, eszközöket kiválasztják, szerepeket megosztják, szabályokat betartják;
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre;
- A különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák;
- Önállóan báboznak;
- Bábokat készítenek;
- Az értelmi- és mozgásos szabályjátékok szabályát betartják;
- Ajándékot készítenek szeretteiknek;
- Az alapvető viselkedési szabályokat alkalmazzák;
- Együttműködnek társaikkal;
- Észlelésük, megfigyelőképességük megbízható;
- Észreveszik a tárgyak hasonló és különböző jellemzőit, a cselekvések egymásutániságát, a dolgok és jelenségek közötti összefüggéseket.

Mozgás

1.A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

2.A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3.A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

4. A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Cél:

1. A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

2. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

3. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akaratú tényezőinek alakulását.

4. A játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

- az egészséges életmód kialakítására nevelés,
- a természetes mozgások alakítása, fejlesztése;
- testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás);
- biológiai fejlődés, növekedés elősegítése;
- a légző-, keringési, csont- és izomrendszer teljesítőképességének növelése, a mozgásfejlődés lépcsőfokait betartva;
- a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- az alkalmazkodó képesség fejlesztése;
- mozgáskoordináció alakítása;
- a szem - kéz- láb koordinációjának fejlesztése;
- az egyensúlyérzetet befolyásoló mozgások végeztetése;
- egészséges versenyszellem alakítása;
- pozitív személyiségjegyek erősítése.

Feladat

- a szervezet egészséges fejlődésének biztosítása;
- gondozás;
- edzés;
- mozgással kapcsolatos szókincs bővítése;
- egyéni sajátosságok fejlesztését elősegítő lehetőségek biztosítása;
- eszközök biztosítása a feladatok teljesítésének érdekében (pl.; babzsák, labda, szőnyeg, stb.);
- mindennapi frissítő mozgás, valamint heti egy mozgás foglalkoztatás biztosítása;
- az óvónő a hibákat gyakorlat közben javítja;
- környezet adta lehetőségek kihasználása;
- a mozgással kapcsolatos játékok szabályának betartatása.

A fejlesztés tartalma:

- Játékok:

- szerep-, utánzó és futójátékok,
- szabályjátékok,

- Rendgyakorlatok:

- egyenes testtartás,
- vonal- és köralakítás,
- fordulatok meghatározott irányokba,

- Szabadgyakorlatok:

- kartartások,
- nyakizom-gyakorlatok,
- kar-, láb- és törzsmozgások,
- testhelyzetek,
- ellenoldalságban ritmuskeresztezett mozgások.

- Koordinációs mozgásgyakorlatok:

- kézi szerygyakorlatok (babzsák, szalag, karika, labda).

- Járások, futások:

- természetes járás irányváltoztatásokkal,
- speciális járássok, állatjárássok utánzása
- járás ritmusra
- futás egyenes vonalban és irányváltásokkal,
- lassítás - gyorsítás.
- akadályok leküzdése,
- versenyfutás.

- Szökdelések, ugrások:

- helyben és haladva (páros lábon vagy váltott lábbal),
- akadályon át (le, fel, át).

- Dobások, labdás gyakorlatok:

- labdafogások, labdaészlelés,
- labdagurítás, labdavezetés,
- labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások)
- labdahajítás.

- Támasz-, Függés-és Egyensúlygyakorlatok:

- talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás),
- padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban,
- gurulások,
- egyensúlyozás emelt szeren (pad).

- Foglalkozások a szabadban:

- téli játékok (hógolyózás, szánkózás).
- fogócska, labdajátékok
- kerékpározás, rollerezés
- ügyességi és egyensúlyozó játékok a mászókán
- hintázás

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást;
- Kifejlődött ellenálló képességük, alkalmazkodó képességük szabályokhoz és társaikhoz;
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált;
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- Tér- és időbeli tájékozódó képességük egyre fejlettebb;
- Egyéni, csoportos sor- és váltóversenyt képesek játszani a szabályok pontos betartásával;
- Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- Kialakult a testséma, ismerik testrészeit;
- Magatartásukban fellelhetők egyes erkölcsi tulajdonságok, mint pl. felelősségérzet, segítőkészség;
- Ismerik az eszközök nevét;
- A rendszeres mozgás következtében a gyermek légző- és keringési rendszerének teljesítőképessége valamint a csont- és izomrendszer teherbíró képessége megnőtt;
- A gyakorlatokat egyöntetűen végzik.

Verselés, mesélés

Cél:

1. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt - a külvilágot és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

3. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átléltető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a meshallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prosódiai rendszer), grammatikai jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyén sajátosságok figyelembe vételével;
- Hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése;
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése;

- A sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése;
- Analizáló- szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül;
- A téri és idői ritmusérzék fejlesztése;
- Az anyanyelvi, kódok helyes elsajátíttatása;
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsbővítés;
- A beszédmegértés képességének fejlesztése
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése;
- A beszédkedv felkeltése és megőrzése;
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése;
- Irodalmi fogékonyság megalapozása;
- Könyv iránti érdeklődés felkeltése.

Feladat

- A gyermek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása;
- Naponta többszöri kezdeményezés a gyermek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációnak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembe vételével;
- A beszéd zenei elemének érvényesítése;
- A mesével, verssel kapcsolatos spontán kérdésekre való válaszadás;
- Ismétlések gyakorisága, én erősítő hatásának felhasználása;
- A mese - és versmondás spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kivárására, előidézésére való építés;
- Az élő vers, mese legyen a. természetes a gyermek számára;
- A meseélmények játékkal, rajzzal való kifejezése;
- A mindennapi tevékenységek színesítésére, gyermekköltészeti alkotásokkal való megismertetés (altatók, ujjsorolók, növényekkel és állatokkal kapcsolatos mondókák);
- Bábozáshoz kellékek biztosítása;
- A mesehallgatás külső és belső feltételeinek megteremtése (fény, zene. természeti környezet, stb.);
- A mese tartalmának kijátszása bábozással.

A fejlesztés tartalma:

- Beszélgetések a napi tevékenység során;
- Beszédművelés:
Beszédhallás, beszédértés fejlesztése, helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés és zöngétlen hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;
- Idő-és térbeli egymásutánosság felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);
- Vers- és mesemondások;
- Irodalmi művek, mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, altatók, stb.) hallgatása.
Mesék (állat -, tündér -, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék;
Versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);
Irodalmi művek dramatizálása, bábozása gesztikulációval való eljátszása.
- Tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzések kifejezése mimikával.
- Könyvek, folyóiratok nézegetése;
- Színházi élmények nyújtása - gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek játék közben odaillő szövegeket, ritmusokat mondogatnak;

- Az elhangzott vers. mondóka ismétlését igénylik;
 - Társak az óvónő improvizáló játékkezdeményezéseiben;
 - Hangzás, hangulat, érzelm és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott. hallott vers témáját, költői képét;
 - Segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában;
 - Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései;
 - Folytatásos mesék, verses mesék szálak össze tudják kötni;
 - Van néhány kedvelt mesehősük, a velük megtörtént dolgokat beleviszik játékukba;
 - Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik;
 - A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait megjegyzik;
 - A meséskönyvet önállóan nézegetik, utánozzák az olvasást;
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

***„ Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik, ”
(Kodály Zoltán)***

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenehallgatás igényének kialakítása, hosszabb, rövidebb énekelt vagy előadott dal, zenemű, hangszerjáték figyelmes hallgatása. Az előadás újrhallgatásának igénye, érzelmek, hangulatok kifejezése a zenében.
4. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.
5. A gyermekek zenei élményekhez juttatása, az éneklés, zenélés megszerettetése:

Feladatok:

- Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tér és eszköz biztosítása);
- A gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás;

- Hallás, éneklési készség, ritmusérzés fejlesztése;
- Harmonikus, szép mozgás kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok
- Más népek dalai, játécai;
- Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, lovagoltatók, tapsoltatók, höcögtetők,
- Körjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai;
- Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok, stb.);
- Ünnepekhez kapcsolódó dalok;
- Halk- hangos éneklés;
- Gyors- lassú tempó érzékelése;
- Magas- mély közötti különbség felismerése;
- Dallamfelismerés, dallambujtás;
- Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;
- Zörejhangok és zenei hangok felismerése;
- Egyszerű hangszerek bemutatása (fűrű, dob, stb.);
- Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;
- Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).
- A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől - hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);
- Élőzene és gépzene hallgatás;
- Egyszerű népdalok tanulása.

A fejlesztés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szépen, tisztán énekelnek;
- Belső hallásuk kifejlődik;
- Visszaénekelnek dallamot;
- Megkülönböztetik a halk- hangos, mély- magas, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban;
- Felismernek dallammotívumokat;
- Térformák kialakítására és visszaalakítására képesek (kör, csigavonal, stb.);
- Felismernek zörej hangokat és zenei hangokat;
- Felismernek egyszerű hangszereket, próbálják használni;
- Tapsolnak egyszerű ritmusokat;
- Egyenletesen járnak körbe, érzik az egyenletes lüktetést;
- Megtanulnak népi énekes és mozgásos játékokat;
- Megismerkednek más népek dalaival;
- Tudnak mondókákat, kiszámolókat, stb.;
- Játsszanak körjátékokat, párválasztós. fogyós. stb. játékokat;
- Tudják néhány magyar népszokás, néphagyomány dalait;
- Ismernek néhány népi táncos játékot (pl.; lakodalmas, kaputartós, stb.);
- Megismerik az egyszerű táncos, mozgásos elemeit;
- Sok zenét hallgatnak, szeretik, az élőzenét;
- Szívesen énekelnek egyszerű népdalokat;
- Ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket ismernek meg.

Cél:

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
2. A gyermekeknek az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán legyen lehetőségük. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzetének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. A gyermekek ismerkedjenek meg az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
 - Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően;
 - A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, fonnák);
 - A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképessegek kibontakoztatása;
 - A vizuális percepció fejlesztése;
 - Tapintási ingerek erősítése;
 - Az ingerek más ingerekkel történő integrálása;
 - Szín- és formavilág gazdagítása;
 - Egyszerű munkafogások és eszközhasználat elsajátítása;
 - Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt;
 - Kézmozgások finomítása;
 - Az alkotás örömének meg tapasztalása;
 - Sokféle lehetőség megmutatása, a képi, térbeli megjelenítése;
 - Képi gondolkodás fejlesztése;
 - A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
 - Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

Feladat:

- Az egyes gyermekek közötti ábrázolás képességbeli különbségek figyelembevétele;
- Az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyának felkeltése;
- Sokféle lehetőség biztosítása az élményszerzésre, a fantázia és megfigyelések képi és térbeli megjelenítésre;
- Szabadidős tevékenység során állandó hely- és eszköz biztosítása az ábrázolásra
- A gyermekek kreativitásának érvényre juttatása;
- Figyelemfelhívás az esztétikus környezetre, óvására, alakítására;
- Minél több természetes anyaggal való megismertetés (pl.: agyag, fa, só - liszt gyurma, textil, fonal, termések, stb.);
- Ábrázolási technikákkal való sokoldalú megismertetés;
- A gyermekmunkák elemzése, ellenőrzése;
- Nyugodt légkör, eszközök biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

Vizuális percepció:

- **Alak, háttér:**
Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása alak és háttér cseréje.
- **Alakállandóság:**
Formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása.
- **Térbeli helyzet:**
Tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.
- **Térbeli viszonylagosság:**
Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

Vizuális nyelv:

- Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, forma színek);
- A képfelület kitöltése;
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus);
- Ujjfestés.

Kifejezés:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása;
- Egyszerű természeti és mesterséges formák: megfigyelése, ábrázolása;
- Képalakítás saját élmények emlékezet után:
- Képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése;
- Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

Vizuális kommunikáció:

- Színek keresése;
- A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblái, egyszerű ábrák, járművek jelei).

Tárgy és környezetkultúra:

- Tárgyalkotás szabadon;
- Térrendezések;
- Mintázás;
- Konstruálás;
- Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfüzés, termések, kavicsok, homok, hó).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátrak, ötletesek az építésben, téralakításban;
- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében;
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében;
- Többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit;

- Képalakításaikban egyéni módon jelzik az elemi térviszonylatokat;
- Szóhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket;
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat;
- Emberábrázolásban jelen vannak a részformák, megjelenítik a legegyszerűbb mozgásokat;
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját műveikről és a műalkotásokról;
- Saját elképzeléseik alapján formákat mintáznak megfigyeléseik segítségével;
- Egyszerű kellékeket, játékokat, modelleket készítenek;
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat;
- Önállóan díszítenek tárgyakat;
- Késztetést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják;
- Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

Munkajellegű tevékenységek

Cél:

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

2. A gyermek munkajellegű tevékenysége

- önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismertetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

Feladatok

1. A munka irányításának elvei:

- Az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;

- Fokozatosság betartása;
- A gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- Az értékelés ösztönözze a gyermekei az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- Az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

2. Feltételek megteremtése:

- Munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- Tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- Eszközök, szerszámok biztosítása;
- Tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- "Én csináltam"- "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása,
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvásának biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása; A mindennapi étellel kapcsolatos munkák

3-4-5 éves korban:

Alkalomszerű munkák:

- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;
- Megbízások önkéntesség alapján;
- Ünnepi készülődések ajándéktárgy készítéssel, díszítő munkákkal;
- Udvar és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyzetétele);
- Üzenetátadások;
- Óvónői segítséggel játék, javítás.

Növények gondozása:

- Megfigyelő tevékenységek irányítással;
- Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel;

4 - 5-6-7 éves korban:

Alkalomszerű munkák:

- Üzenetközvetítés;
- Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások;
- Ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is;
- Segítségadás a bátorlalanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.

Növények gondozása:

- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtatás,)
- Környezetrendezés;
- Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),

Naposi munka:

- Étkezés előkészületeinek teendői (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta asztalon való elhelyezése);

- Terem és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.
- Vigyáznak a terem rendjére.
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Ünnepekre ajándékot készítenek.
- Megbízásukat számon tartják, önállóan végzik.
- Az élsarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.
- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).
- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- Részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.
- Önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evőeszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat,
- A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik,
- A munkafolyamatok célszerű sorrendiét betartják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
 2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
 3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
 4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés;
 - a cselekvéses tanulás;
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
 - a gyakorlati problémamegoldás.
 5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.

- Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

Feladat:

- A tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- A tanulás feltételeinek megteremtése;
- A tanulás megtervezése, megszervezése;
- A tanulás irányítása;
- Problémahelyzetek megoldása,
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- Feladattudat kialakítása;
- A szándékos figyelem időtartamának növelése;
- Az önfigyelem kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átélése
- Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi formában.
- Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;
- Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;
- Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;
- A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;
- Tapasztalatszerzések következtetések levonása,
- Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,
- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;
- Önellenzésre való rávezetés;
- Egymás megoldásának értékelése.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- Kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- Tudnak önállóan konkrét, elemi ismeretek és jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- Kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- Felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- Többféle megoldásra törekednek;
- A szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- Képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- Figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- Segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- Kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb.);
- Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni fejlesztése,

fejlődésének segítése

Részletes szabályozása megtalálható

„A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje” c. fejezetben.

7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása óvodánkban kiemelt feladat.

A tevékenység célja segíteni azon gyermekek beilleszkedését az óvodai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen az egyszülős családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei.

Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához.

Ilyenek:

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok stb.);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakókörzet, társas kapcsolatok);
- az óvodai környezet (pl. helytelen nevelői magatartás, rossz pedagógus-gyermek viszony, a tanuló peremhelyzete a közösségben stb.).
- A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó csoportfoglalkozások megszervezése.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés (óvodaújság, email).
- Motiválás arra, hogy a gyermek folyamatos óvodai ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- A nevelők és a gyermekek segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.

8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Az intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének fő feladatai: a gyermek fejlődését

veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése, a BTM, HH, HHH, SNI integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés.

Ezeket a feladatokat az alábbi rendszer szerint végezzük:

1. Az óvodában védő, óvó, pártfogó rendszert működtetünk gyermekvédelmi felelős megbízásával. A gyermekvédelmi felelős munkája során személyes, közvetlen kapcsolatot tart a gyermekekkel, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az óvodapedagógusokkal, dajkákkal.
2. A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárása a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.
3. A gyermekvédelmi felelős feladata különösen:
 - a) a szülőket tájékoztatni arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
 - b) a pedagógusok, szülők vagy gyermekek jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét,
 - c) gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az óvodavezető - az intézmény vezetőjének egyidejű tájékoztatása mellett - értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
 - d) a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
 - e) a gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az intézmény igazgatója indítson eljárást az illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,
4. A gyermekvédelmi munka keretében az óvodapedagógus feladatai különösen
 - a) az újonnan érkező, vagy más óvodából átvett gyermekek beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
 - b) a gyermekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, gyermekvédelmi támogatás stb.)
 - c) kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
 - d) információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
 - e) a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az óvodapedagógusokkal és a gyermekvédelmi felelőssel.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

9. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni. Az óvoda azt folytatja, kiegészíti. Felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék.

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket. Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést. A jó partneri viszony egyik alapfeltétele, hogy a szülők is megismerjék és elfogadják az óvodában folyó munkát és nevelési módszereket. A család és az óvoda kapcsolatának kialakítása során intézményünk figyelembe veszi a családok eltérő szociokulturális hátterét.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét.

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosan kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás és párbeszéd, mely nevelő munkánk minőségének egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

Az együttműködés formái:

Az óvoda-család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direkter módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban főlegessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére**, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása
- a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.

Az intézmény menedzselése a szülő, gyermek felé:

- szülők fogadása, az óvoda bemutatása;
- szülői értekezlet, a leendő óvodások szülei számára;
- útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi nevelési program fő vonalait (honlap, email, facebook, helyi sajtó, TV, rádió igénybe vételével).

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
családlátogatás	napi beszélgetések

szülői értekezletek (réteg szülői értekezletek)	falitáblán közérdekű hírek, honlap, email, facebook csoportok
fogadóóra (félévente és igény szerint)	
SZMK	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
	szülők rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről
kérdőívek	
közös ünneplések	
munka délutánok	

Az együttműködés tartalmi formái (Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai)

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	- anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése	- egyéni beszélgetés
Családlátogatás	- gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése	- egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezddés	- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása	- közös játék - közös tevékenykedés a gyermekkel
Óvodalátogatás	- betekintés az óvoda mindennapjaiba - ismerkedés a program folyamatával, rendszerével	- közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - nevelési tanácsadás
Családi játékdélutánok	- közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben	- közös játék
Családi kirándulás	- egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása	- kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Anyák, apák, nagyszülők, vagy családok napja	- meghitt közös együttlétek - családi kapcsolatok mélyítése	- közös együttlét - beszélgetés
Az óvoda kertjének gondozása, tavaszi munkálatok	- közös természetszépítés - közös munkálkodás	- növények ültetése - közös beszélgetés

Ünnepek, rendezvények	- az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése - vidám hagyományápolás - Márton napi lámpás felvonulás	- szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc - közösség építés
------------------------------	--	--

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek, réteg szülői találkozók	- az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása	- tréning - előadás - csoportos beszélgetés - mikrocsoportos esettanulmányozás
Munkadélutánok	- kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése - az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás - egymás megismerése	- közös munkatevékenység - beszélgetés
SZMK	- szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekvédelme	- megbeszélés - tájékoztatás

Az együttműködés várható eredménye

- Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a leghatékonyabb környezetet.
- A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

A családdal való együttműködés

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg. A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Az első családlátogatás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket az óvodába lépés feltételeiről, melyek a következők:

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Református óvodánál prioritási sorrend van a felvételnél.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek anyakönyvi kivonatát, személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozunk a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározza. Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megteremtésére. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: Márton napi közös délután, karácsonyi szeretetvendégség, anyák napja, évzáróval egybekötött ballagás, kirándulások, közös imaórák.

Ezek az alkalmak az óvodai életet a szülőknek lehetőséget biztosít a napi életbe való betekintésre. A szülők képet kapnak az óvoda életéről, gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfelelően társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek a beiratkozás alkalmával lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség);
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái:

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepségeinkre.
- Meghívjuk a szülőket a bibliaórára.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban.
- Keresztyén irodalmat ajánlunk figyelmükbe.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai

közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Részletes szabályozása megtalálható a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében, valamint „A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai” c. fejezet „környezeti nevelési program” c. alfejezetében.

11. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi esélyegyenlőség biztosításának részletes szabályai a pedagógiai program „A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések” c. fejezetében találhatók.

12. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását;
- Az óvónő szoros együttműködést, nevelőpartneri viszonyt alakítson, ki az iskolai pedagógusokkal, jellemezze őket a kölcsönös nyitottság;
- Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal;
- A református iskolát a református óvoda természetes folytatásaként tekintjük. Együttműködésünk célja, hogy az óvodánkban folyó nevelés alapja lehessen az iskolai nevelésnek és oktatásnak, kiemelten kezelve a keresztyén értékeket és hitünk megélését.
- Érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Az együttműködés tartalma:

- Nyújtson lehetőséget az: óvoda a tanítóknak az óvoda napi - és heti rendjének az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak, a helyi hagyományoknak, a nevelési eszközök, módszerek, eljárások és a családdal való együttműködési formák megismerésére;
- Az óvónő adjon tájékoztatást a gyerekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről.

Az iskolába lépés feltételei

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodánk sikerkritériuma)

13. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, értelmi és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciáló képességnek, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
 - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának,

munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, - legkorábban - abban az évben, amelyben a hatodik, - legkésőbb - amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha ez a szülő kezdeményezésére történik, az óvoda rendelkezik a nevelési tanácsadó, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel. A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani.

A gyermek fejlettségi szintjének alakulását minden nevelési területre nézve az egyéni fejlődési naplóban rögzítjük. Évente két alkalommal mérjük a fejlődési mutatókat, szükség szerint egyéni fejlesztési tervet készítünk, illetve szakember bevonását igényeljük (logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus).

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- Mozgása összerendezett, mozgás - koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akarat-élet, szocializáció alakulása

- Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarat- tényezők.

- Társadalmi szerepképzése sokrétű.
- Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- Kialakul testsémája.
- Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- Ismeri a téri irányokat.
- Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- Képessé válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- Önállóan használja a ritmushangszereket.
- Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatokkal

- Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- Képes esztétikusan hatni környezetére.
- A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb.)

Munka

- Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- Munkavégzése igényessége tükrözi.
- Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

14. A nevelő munka tervezése, szervezése

Szervezeti formák, időkeretek

A gyermekek óvodában eltöltött 3-4 évét egybefüggő időnek tekintjük, amelynek alaprítmusát az évszakok váltakozása (a természet bennünk is lüktető ritmusa) adja; ezt hétköznapi és ünnepnapok tagolják. Az évszakok szerint változik a kint és bent töltött idő aránya.

Minden csoport vegyes összetételű. A csoportok kialakításánál az óvodavezető kikéri a nevelőtestület véleményét, figyelembe véve a szülők kérését. *(Testvérek, barátok egy csoportba, a választott óvó nénihez kerülhetnek).*

A korosztályok, nemek arányának ismeretében, annak megfelelően rugalmasan alakítjuk évről-évre az alapvető kereteket.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

Munkánkat keretterv alapján végezzük, mindig rendelkezünk az adott időszakban felhasználható műveltségi tartalmakkal, melyből rugalmasan választunk. Munkánk tapasztalatait rögzítjük. A mindennapos együttlét tartalmának és szervezési feladatainak átgondolása elengedhetetlen kötelességünk.

Az óvodapedagógus munkájának dokumentumai:

- Pedagógiai Program
- A református óvodai nevelés keretprogramja
- Egyéni fejlődési napló
- Óvodai csoport napló
- Óvodai felvételi és mulasztási napló

Az óvodai csoportnapló a pedagógiai programunk alapján a nevelőmunkánk tervezésének dokumentálására szolgál.

Az egyéni fejlődési napló az óvodás gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére szolgáló dokumentum. Rögzítjük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat. A gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

Heti rend:

Óvodánkban kötött heti rend nincs, de a különböző tevékenységi területek műveltség és készség anyaga alkalomszerűen összefonódva, a játékos helyzetek alkotó elemeként jelenik meg nap, mint nap. Az elfoglaltságok konkrét tartalma, sorrendje, szervezeti formája a csoportvezető óvónők módszertani szabadságának körébe tartozik.

Programunk az óvónők szaktudására bízva a tennivalókat, széleskörű szakmai háttértudásra, értékes emberi tulajdonságaira, folyamatos önképzésre alapoz.

A nevelési stílus, a műveltségi tartalmak, az elvárható fejlettségi mutatók, a viselkedés fontos szabályai minden óvónőre kötelező érvényűen vonatkoznak pedagógiai programunk elfogadásával.

Nap	Játéktémák, tartalmak, tevékenységek	
Hétfő	folyamatos játékidő mindennapi testmozgás áhítat	Heti egy alkalommal: • ének, zene, énekes játék, gyermektánc • mozgás • a külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok • rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
Kedd	folyamatos játékidő mindennapi testmozgás áhítat	
Szerda	folyamatos játékidő	

	mindennapi testmozgás áhítat	• biblia történet • verselés-mesélés
Csütörtök	folyamatos játékidő mindennapi testmozgás áhítat	
Péntek	folyamatos játékidő mindennapi testmozgás áhítat	

Napirend:

A gyermekek napirendje az évszaknak, a feldolgozásra kerülő tematikának megfelelően változatos.

A napirend kialakításának legfőbb szempontjai:

- Kisgyermekkorban az idő nem osztható fel órarendszerű szakaszokra, hanem folyamatos, végtelen egész. Az elfoglaltságoknak is élményszinten egésznek kell alkotniuk.
- Lassúbb tempó, az itt és most elve, a szabadság és korlátozás kellő aránya.
- A gyermekeknek huzamos, összefüggő idejük legyen a játékokra, és lehetőségük a szabad mozgásra, elkezdett tevékenységük befejezésére.
- Minél több tartózkodás a szabad levegőn.

6.00-7.30	Játék az ügyeletes összevont csoportban.
7.30-11.45	Játék a csoportszobában, játék a szabadban (időjárástól és évszaktól függően). Mindennapos testmozgás, áhítat. Ezen belül folyamatos tízórai, kezdeményezések.
11.45-13.00	Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, ebéd, készülődés a pihenőhöz.
13.00-15.00	Mese, alvás, pihenés.
15.00-15.30	Testápolási teendők, előkészületek az uzsonnához, uzsonna.
15.30-16.30	Játék a csoportszobában vagy az udvaron.
16.30-18.00	Játék az ügyeletes összevont csoportban.

Tervezés

Az óvónő szabadsága az idő kezelésében, a játékok tartalmához illő szervezeti formák megtalálásában, a gyermeki műveltség anyagának a mindenkori helyzethez illő összeválogatásában valósulhat meg.

A tevékenységek időtartama szabadon meghatározható. A tevékenységekbe integrált műveltségtartalmak sokoldalú, közvetlen tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba.

Az óvónők a nevelési év kezdetén – a csoport összetételének ismeretében – végiggondolják munkájuk súlypontjait, ezt a csoport dajkájával is megbeszélik.

Az óvónők az adott évszakra és ciklusra tervezik meg azt a kerettervet, amely tartalmazza az adott időszakra a napi, illetve a heti szervezett, játékokba ágyazott tevékenységek tartalmait, műveltségi anyagát.

XIV. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei

1. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az intézményben folyó oktatás-nevelés teljes ideje alatt az alapvető készségek biztos kialakítása után a képességek fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. A szilárd alapokat megteremtve **nyitottá, fogékonyakká** kell tenni a tanulókat az értékek befogadására, **kreatívvá** a szerzett képességek alkalmazásában. Érzelemközpontú nevelésünk és oktatásunk fokozatosan billenjen át teljesítményközpontúvá, alakuljon ki a **versenyképes tudás**.

Tanulóinkat az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az emberi munka, kultúra megbecsülésére, az egészséges életvitel igényére, s az ehhez szükséges önfejlésre, az erkölcsi cselekvés igényére és igényére, a természetben és az emberi alkotásban megjelenő szépség értékelésére, valamint tevékeny és alkotó életre kell nevelni.

Meg kell tanítanunk növendékeinket, – és rajtuk keresztül szüleiket, minél szélesebb körben közvetlen környezetüket – a formák és tartalmak megkívánta mértékletességre, alázatra. Művészetoktatásunknak az egyetemes kulturális örökség tükrében a nemzeti, nemzetiségi, etnikai elemeket kell hangsúlyoznia.

Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségek kibontakoztatására, de legalább ilyen fontosnak tartjuk az értő-, befogadó publikum felnevelését. A ránk bízott gyermekek emberi értékeit, értelmi- és érzelmi intelligenciáját, lelki egészségét, alkotásvágyát biztosító, gyakran sikerélményt adó harmonikus légkör megteremtésével arra törekszünk, hogy minden tanóráról, és egyéb iskolai alkalomról szép érzésekkel, kellemes élményekkel gazdagon térjenek haza növendékeink.

Fontos számunkra, hogy iskolánk meghatározó, irányító szerepet töltsön be a környező települések kulturális életében. A művészeti iskola egyike azoknak a nevelési színtereknek, ahol a nevelés hatékonyságának függvényében értékek jönnek létre. Képességfejlesztő és érték közvetítő, speciális szakirányú tehetséggondozó és személyiségfejlesztő munkánk során fontosnak tartjuk a nyitottságot valamennyi irányzattal szemben. Nevelési céljaink az egyéni és közösségi nevelés útján teljesedhetnek ki.

2. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai

A művészeti iskola elsődleges **célja** a meghatározott követelmények teljesítésével történő **képességfejlesztés**, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekintve a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A **készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti**, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

A kiemelt célok még az alábbiak:

- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- az önértékelés fejlesztése;
- a problémák iránti érzékenység kialakítása, fejlesztése;
- örömteli önálló és közösségi munkára nevelés;

- az oktatás tartalmi és módszertani közelítése a mindennapi élethez;
- a művészetek befogadására, a különböző kultúrák értékei iránti nyitottságra nevelés;
- esztétikai nevelés, ízlésformálás;
- hozzájárulás a sokoldalú, kreatív személyiség kialakításához;
- hagyományos értékrend kialakítása;
- a nemzeti kultúra és a népművészet kincseinek megismertetése;
- meghatározó szerepvállalás a település közművelődési feladataiban;
- a keresztyén szellemiség művészeti értékeinek megismertetése.

3. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai

Az alapfokú művészeti iskola **alapfeladata**, hogy feltárja a művészet, ezen belül a választott művészeti ág megörökítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Fontosnak tartjuk még a felsorolt feladatok megvalósítását:

- az egyéni képességekhez igazodó oktatás megvalósítása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés;
- művészetek élményszerű megismertetése;
- a tanuló verbális és nem verbális kifejező készletének gazdagítása;
- alkotásra ösztönzés;
- tehetséggondozás;
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra;
- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- hagyományápolás, hagyományteremtés;
- figyelem felkeltés a művészeti élet hétköznapijaira;
- hatékony kapcsolatrendszerek kialakítása.

4. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek, amelyek az alábbiak:

- a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag-feldolgozás;
- a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve új módszerek kifejlesztése;
- hatékony tanulási módok alkalmazása (kooperatív tanulás, játékos tanulás, cselekvő tanulás stb.);
- gazdagítás, mélyítés, gyorsítás;
- versenyeztetés;
- alkotótáborok szervezése;
- kiállítás-, hangverseny- és színházlátogatások szervezése, a látottak elemzése;
- művészeti ismeretterjesztő-, és művelődéstörténeti előadások szervezése;
- klubfoglalkozások szervezése;
- kamaracsoportok alakítása;
- előadások szervezése, lebonyolítása;

- önképzés; pedagógusok továbbképzése;
- esztétikus műhelykörnyezet kialakítása

5. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai

Az alapfokú művészeti iskolába jelentkezők felvételi meghallgatás után kerülnek tanulói jogviszonyba. A tantestület kiértékeli a látottakat, hallottakat és határozatot hoz. Hatodik életévüket betöltött óvodás- vagy első osztályos iskolás gyermekek a zenei előképzőn kezdhetik meg tanulmányaikat. A gyermekeknek rendelkezniük kell a közösségben történő odafigyelés képességével és olyan érdeklődéssel, melyek alapján képesek részt venni azenetanulásban. A következő évben léphet tovább a növendék az eredetileg választott művészeti ág előképző évfolyamára – szaktanári vélemény és tantestületi határozat alapján.

Második hangszer tanulását akkor kezdheti el egy növendék, ha elsőként választott hangszeréből legalább harmadik osztályos, és az első két évben jeles osztályzatot kapott. A növendék addig tanulhat második hangszer, amíg mindkettőn jeles főtárgyi osztályzatot mutat fel és kötelező-tárgyas óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket.

A társművészetekkel való megismerkedés, együttműködés érdekében más művészeti ágból is felvehető választható tantárgy, de csak a második hangszer tanulására vonatkozó szabályok betartása mellett.

A beiratkozás személyesen történik, melynek során a jelentkezőt – kiskorú tanuló esetén a szülő jelenlétében – a tagintézmény vezető tájékoztatja a képzés sajátosságairól.

A tanév rendezvényeiről műsorfüzetet adunk ki, az egyes programokat hirdetjük plakáton, a helyi újságban, a település honlapján. A programok szervezését, lebonyolítását, az egyes művészeti ágak, illetve tanszakok együttműködését, a közönségszervezést, a kapcsolattartást rendezvényszervező koordinálja.

A tanév kezdete előtt (általában augusztus utolsó hetében) művészeti tábort szervezünk, melynek keretében ráhangolódhatunk az előttünk álló feladatokra. Az új növendékek betekintést nyerhetnek az egyes művészeti ágak életébe, a régi növendékek pedig a kamarazenéléssel és a társművészetekkel való együttműködés formáival ismerkednek.

6. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

Zeneművészet

Klasszikus zene

1. Az alap és középfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

4. A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

Jazz-zene

1. Az alap és középfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó jazz-zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek jazz-zenei képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti (népi) hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A jazzoktatás a műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

Táncművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

2. A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

3. A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Képző- és iparművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.
2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszt képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhethetnek jártasságot.
3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Színművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait - lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására.
2. A képzés lehetővé teszi a színművészet területén
 - minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt;
 - a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését;
 - differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
 - az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
 - a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
 - a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
 - azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
 - minél több élő és felvett színházi előadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését;
 - a színházi-drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását;
 - azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét;
 - az önkifejezést;

- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

3. A képzés lehetővé teszi a bábművészet területén

- minél változatosabb bábos tevékenységformákban való részvételt;
- a bábos és maszkos játékok kulturális tradícióinak megismerését;
- a bábszínpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését (tér, idő, kép, ritmus, tempó stb.);
- az alapvető bábszínpadi technikák megismerését;
- a bábjátékos technikákkal való kísérletezést, továbbá a bábjáték, mint művészi kommunikációs forma megtapasztalását;
- a tanulók bábjátékkal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatását;
- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat bábos tanulmányaik során hasznosítani is tudják;
- a tanulók másutt szerzett ismereteinek (tánc- és mozgásművészet, dráma, történelem, irodalom, vizuális kultúra stb.) alkalmazását, esetenként integrálását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák;
- minél több élő és felvett bábelőadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágban, a különböző tanszakokban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekszenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot. A kulturált viselkedés szabályait betartják, és igényük van arra, hogy másokkal is betartatják.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészeti élmény katartikus szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A tanulók **erkölcsi nevelésében** fontos tényező az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók **értelmi nevelésének** feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók **érzelmi (emocionális) nevelésekor** gondot fordítunk az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására.

A tanulók **akarati nevelését** az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása jellemzi.

A tanulók **nemzeti nevelését** a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése jelenti. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése fontos személyiség meghatározó tényezők. A tanulók **munkára nevelése**, az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása egyik fontos személyiségformáló erő, amely a művészeti nevelésben rendkívül fontos.

Az **egészséges életmódra történő nevelés** éppoly fontos a művészeti nevelésben, mint bármely más nevelési területen. A személyiség fejlesztésének fontos feladata a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, az egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítására, az egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

Az együttes alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt. Az előképzős növendékekben gyermekjátékokkal, népi játékokkal, közös énekléssel fejleszthetjük a közösségi érzést.

Később a kamaramuzsikálás, a drámajáték, a különböző helyzetgyakorlatok, a közös műhelymunka során kialakul a felelősségérzet egymás sikere iránt is. Iskolai szintű rendezvényeink közül kiemelkedően fontos szerepe van a bemutatóknak, kiállításoknak, hangversenyeknek, művészeti klubfoglalkozásoknak és a nyári alkotótáboroknak, melyek során tovább mélyül az empátia, a segítőkészség. Egyes feladatokat kisebb csoportoknak adunk ki. A feladat önálló megoldása során, tapasztalataink szerint sokat fejlődik az alkalmazkodó képesség. Ilyen esetekben az iskolán kívül is egymásra vannak utalva a gyerekek, és a siker érdekében példás együttműködésre képesek. Klubrendezvényeink nem zártkörűek. Az egyes foglalkozások témáinak megfogalmazásába, bevonjuk a gyermekeket is.

A programokon a résztvevők aktív szerephez jutnak. A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A többszólamú éneklés, zenélés a tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együttgondolkodását. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

A tanulók rendszeresen értékelik egymás munkáját, hogy ez által is fejlődjék értékítéletük objektivitása, a segítő szándék kifejeződése. A tanulók saját teljesítményüket is értékelik az eredményesség szempontjából, mivel azt kívánjuk tudatosítani, hogy egymás munkájának értékelésekor és önmagukkal szemben is tárgyilagosan ítéljenek.

Szituációs játékokkal – népdalok, zeneelmélet ismeretek stb., felhasználásával – erősítjük annak tudatát, hogy az egyéni siker a közösség együttműködésének függvénye, de a közösség sikere is függ a játékban részt vevő egyes tanulók teljesítményétől. Különösen fontos a népdalok adta lehetőség felhasználása. A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk.

Hagyományossá váltak a szülőknek tartott bemutatók – tanórán kívül – hogy lássák gyermekük munkáját. Ezeken a tanulók a közös muzsikálással erősítik egymás iránti felelősségérzetüket.

A hangszeres szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkentenünk kíváncsiak vagyunk ezzel a másik munkájára iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését. Törekszünk arra, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai kamaraegyüttesek munkájában. Közös hangverseny-látogatásokat szervezünk. Más zeneiskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat. (Közös versenyek, rendezvények, látogatások, stb.)

Többnyire hasonló képességű tanulókat osztunk be egy-egy csoportba, de a táborokban olyan közösségeket igyekszünk létrehozni, amelyekben a produkció születése közben jobban megismerhetik egymást a növendékek és a tehetségesebbek segíthetik a többiek munkáját.

A befelé forduló, gátlásos gyermekek számára fontos a közösségi játék valamennyi művészeti ágban, hiszen így anélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólagosan rá koncentrálódna.

A fesztiválok, bemutatók és kiállítások alkalmával növendékeink átélhetik egy kultúrához való tartozás élményét. Tapasztalhatják egy tágabb közösséghez való tartozásukat, megerősítést kapnak munkájukban, hitükben. Az ilyen és ehhez hasonló alkalmak mélyítik a csoporton belüli kapcsolatokat, barátságokat, erősítik a közösségi összetartozást.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt az oktatók, a művészek és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, illetve a tanulói közösségen keresztül érvényesül. A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A fejlesztés eszközei:

- produkciók, kiállítások létrehozása, bemutatása;
- a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés;
- iskolai hagyományok teremtése, megőrzése (fesztiválok, versenyek, alkotótáborok);
- tanórán kívüli foglalkozások biztosítása;
- a tanulók, illetve a tanulók és a pedagógusok közös problémamegoldó
- tevékenységén alapuló foglalkozások biztosítása.

Az iskolai közösség kialakítása, fejlesztése csak a tanulók aktív részvételével, közreműködésével valósítható meg. Feladatunk a fent megfogalmazott keretek között az iskolai közösség és a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolat biztosítása is.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A kreativitás „alkotásra való képesség; az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka, képessége...” A kreativitás kialakulását a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő. Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását is feladatunkul tűztük magunk elé. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges. Felvételi vizsga alkalmával, a képességvizsgálat során megkíséreljük felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét. A helyesen végzett korai fejlesztéssel, melyet az érvényes jogszabályok miatt csak korlátozott mértékben tudunk végezni, csökkenthetők ezek a hátrányok. A korai fejlesztés során játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és a korrekcióra is jobb, több lehetőség adódik, a gyermek személyiségének sérülése nélkül. A főtárgy kiválasztása a tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz. (Egyéni érdeklődés, ismerősök, ill. szimpatikus tanár által tanított tantárgy választása, egyéni benyomások, vagy emlékek a szülő részéről, stb.)

Ez nem mindig találkozik a megfelelő fizikai és szellemi adottságokkal. Minden művészeti ág tanuláshoz más-más adottság szükséges. A tehetséggondozás egyik feladata, hogy lehetőséget teremtsen a tanulók számára a főtárgyi korrekcióra. Terelje abba az irányba a növendékeket, amely a legmegfelelőbbnek tűnik a személyiség fejlődése, a tanulás eredményessége szempontjából. Nem csupán a technikai tudás elsajátítása a célunk, hanem hogy a művészeti tanulás által egészségesebb, harmonikusabb felnőtté váljanak tanítványaink.

Gyengébb képességekkel éppúgy válhat valaki önmegvalósító, érett személyiséggé, mint kiemelkedő talentumokkal. Felelősségünk és feladatunk az átlagos vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is. A szorongásos, tanulásában akadályozott vagy sérült gyermekek fejlesztése ugyanúgy feladatunk lehet, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. Az önkéntesség elve a különféle művészeti tárgyak tanulásban úgy érvényesül, hogy az élmény, mint örömforrás eléréséhez az egyéni adottságok, a tehetség fejlesztéséhez programunk segítséget nyújt, de az abban foglaltakat a pedagógiai folyamatban részt vevőknek vállalniuk kell. Nem teszünk különbséget a minimálisan elvárható teljesítmény szintjén a tanulók között, azonban az értékelés tükrözi (érdemjegy, szorgalom értékelése írásban és szóban) az egyéni teljesítmény és előmenetel különbözőségét. A tehetséggondozást a zenetanulásban az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük. (Lásd az egyes tárgyak tantárgyi programjait.) „B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit magasabb teljesítményével és szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a tanszaki munkaközösség egyetért.

Felkészítés felsőbb művészeti tanulmányokra:

Külön fejlesztést és több önálló gyakorlást igényel, ha a tehetséges tanuló művészeti pályára szeretne lépni. Ehhez az iskola a feltételeket így biztosítja:

- szolfézs, zeneelméleti felkészítés a felvételt megelőző két évben;
- a felvételi évben heti 2x60 perces egyéni főtárgy óra;
- a felvételi évben speciális felkészítés a nem zenei ágazaton tanulók számára

- felvételizők rendszeres meghallgatásai, munkájuk, műalkotásaik megtekintése, szakértő, szaktanácsadó bevonása;
- otthoni gyakorlás további segítése;
- előzetes meghallgatásokra, előfelvételikre való felkészítés és elkísérés.

Tanulmányi versenyek:

A szaktárgyi versenyeket, bemutatókat háromévenként, tantárgyanként hirdeti meg az Oktatási Államtitkárság. Ennek megfelelően a versenyekre felkészítés alkalmazkodik a három éves ciklusokhoz. A pályára készülő tanuló részvétele mindenképpen kívánatos. A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat. Ezért a versenyek válogatói előtt rendezünk: növendékhangversenyeket, közös órát (szülők bevonásával), bemutatót kiállítást, tanszaki meghallgatásokat; házi versenyt; majd ezt követően választjuk ki azokat a tanulókat, akik a válogatókra eljuthatnak.

A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése nem csupán a kiemelkedő teljesítmény elérését célozhatja meg. A tehetséggondozásnak összhangban kell lennie az alapvető személyiségfejlesztési célkitűzésekkel is.

Tanulói és szülői közösségek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A részletes kifejtés az egész intézményre szólóan a közös nevelési programban megtalálható. Az ott fellelhetőeken kívül az alábbi kapcsolattartás formáit preferáljuk: írásban és szóban,

- évfolyam szinten szülői fórum szervezésével,
- iskolai nyílt napok szervezésével, amelybe bevonjuk a növendékeket is,
- bemutatók, vizsgálőadások alkalmával,
- fogadónapok kitűzésével.

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv alapján meghatározott órahálók

A kiépülő képzések órahálóit az 1. számú melléklet, a kifutó képzések órahálóit a 2. számú melléklet tartalmazza.

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.

B. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

C. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

D. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

a) pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít), valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.

b) a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

c) a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az ad/ott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak támogatást, **térítésmentességet** (ingyenes hozzájutást) a tanulók a tankönyvek megvásárlásához.

3. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölctan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református- és római katolikus felekezeti hitoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Adottságok, célok és feladatok összefüggése:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (belső szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, fajták, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia és egészségtan:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földünk és környezetünk:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és életvitel:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Rajz és vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás.

A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természetszemlélet kialakítása

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskolai képzésben való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben a tagintézmények helyi tantervének megfelelően történik az idegennyelv-oktatás. Általános iskolában a szülők választása alapján a jogszabály lehetővé teszi a hetedik évfolyamon második idegennyelv tanítását.

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében találhatók.

5. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

4-12 évfolyam: angol/német nyelv heti 1-1 óra

1-12 évfolyam: református, ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

6. Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése

(középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését jelenti, amelyekből a középiskola tanulóinak **közép- vagy emelt szintű** érettségi vizsgára való felkészítését az iskola **kötelezően** vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik **választható** érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát)

Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

- kötelező vizsgatárgyak:

- a) magyar nyelv és irodalom,
- b) történelem,
- c) matematika,
- d) idegen nyelv
- e) kötelezően választandó vizsgatárgy.

- választható vizsgatárgyak nyelvi előkészítő gimnáziumban:

- a) hit- és erkölcstan,
- b) földrajz,
- c) kémia,
- d) biológia – egészségtan,
- e) fizika.
- f) idegen nyelv II,
- g) testnevelés,
- h) informatika

szakgimnáziumban a nemzeti köznevelésről (Nkt. 6. § (2)) szóló törvénynek megfelelően szakközépiskola ágazatának megfelelő szakmai vizsgatárgy a kötelezően választandó vizsgatárgy

Az emelt szintű érettségi vizsgatárgyai:

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (továbbiakban vizsgaszabályzat) 61/A. §-a szerint a 2013. évi vizsgaidőszakokban emelt szintű érettségi vizsga abból a vizsgatárgyból tehető, amely – mint a felsőoktatási felvételi eljárás

során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgy – a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében szerepel, és a vizsgaszabályzat 2. számú melléklete szerint a vizsgatárgyból létezik emelt szintű vizsga.

A vizsgaidőszakokban az alábbi tárgyakból lehet emelt szintű vizsgára jelentkezni a nyelvi előkészítő gimnáziumban:

- a) **magyar nyelv és irodalom;**
- b) **élő idegen nyelv vizsgatárgy** (angol nyelv, német nyelv)
- c) **történelem,**
- d) **matematika,**
- e) **kémia,**
- f) **biológia – egészségtan,**
- g) **fizika,**
- h) **testnevelés**
- i) **informatika.**

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú Zene művészeti, Színművészeti és Táncművészeti Szakgimnáziuma, Ének-Zene Gimnáziuma

kötelező vizsgatárgyak:

- a.) magyar nyelv és irodalom,
- b.) történelem,
- c.) matematika,
- d.) idegen nyelv

választható vizsgatárgyak:

- a.) fizika;
- b.) kémia;
- c.) biológia;
- d.) földrajz;
- e.) informatika;
- f.) művészettörténet

A középszintű érettségi vizsga témakörei

2017. január 1-től:

http://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/vizsgatargyak_2017tol

REFORMÁTUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

1. Ószövetség
2. Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
3. Újszövetség
4. Alapvető újszövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
5. Kortörténeti ismeretek
6. Krisztus egyházának a története
7. A saját felekezet története
8. Az egyház tanítása
9. Ünnepek, ünnepi időszakok
10. A keresztyénség erkölcsi tanítása
11. A nagy világvallások alapvető gondolatai
12. Szövegértelmezés
13. Esetelemzés

KATOLIKUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

I. Biblia

ÓSZÖVETSÉG

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
 2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig
- Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

ÚJSZÖVETSÉG

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján
 4. Az apostolok kor az Újszövetség fényében
- Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora
6. Az egyház újkora és legújabb kora

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)
8. Az Eukarisztia és a szentségek

IV. A keresztyén erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény
10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

V. Vallás - világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága
12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

7. Az iskolai közösségi szolgálat

A tanulónak az írásbeli érettségi vizsgaidőszak kezdetéig teljesíteni kell az 50 órás közösségi szolgálatot. (100/1997. (VI. 13.) Korm.rend. az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról, 15(a))

Az iskolai közösségi szolgálat céljai:

A tanulók számára

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvénnyel bevezették az iskolai közösségi szolgálatot. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Fejlesztzi a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaaorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségéhez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozóéletminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremtsen a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

Az iskolák számára

A program célja, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, a tanár-diák viszony új módozatait honosítsa meg az élménypedagógián keresztül.

A fogadó szervezetek számára

Új erőforrást jelenthet a fogadó szervezeteknek a tanulók bevonása a hétköznapi feladataik

elvégzésébe, miközben a közösségi szolgálat nem veszélyeztetheti az ott dolgozók munkahelyét, mivel nem helyettesítheti a szervezet munkatársainak szakértelmét. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében – a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt. Különösen szem előtt kell tartani a program pedagógiai céljait, és azt, hogy a segítő és a segített között – lehetőleg hosszú távú – közvetlen kapcsolat jöjjön létre.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységben kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- a) heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- b) heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- c) heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,

- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről. A folyamatos értékelés fajtái:
 - órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
 - szóbeli felelet értékelése,
 - gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletanyagok teljesítményének értékelésére),
 - írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
 - félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év végéig a szóveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-12/13. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Amennyiben a tanuló osztályzatának átlaga eléri az osztályzat fölötti 75 százalékot, felfelé kerekítve a jobb osztályzat illeti meg.

Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért a tanuló tantárgyi dicséretet kap.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szóveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szóveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is.
- A teljes körű értékelések tagintézményenként helyi szabályozással készülnek.
 - o november 15-i dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15-i dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékelések e-napló használatával készülnek.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - o magatartás
 - o szorgalom
- tantárgyi teljesítmények- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- általános értékelés (tanév végén): a bizonyítvány záradék részébe a következő megfogalmazás kerül
 - o A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
 - otantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási

szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c A szöveges értékelés módja:

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.
Megfogalmazódhat:
 - a tanító részéről
 - a tanulótársak részéről
 - önértékelés formájában
2. Írásbeli: például
 - a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
 - első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés tagintézményenként eltérően.

d Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.
Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
- A napló.
- Tájékoztató füzet.
- E-napló

A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

10. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái :

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi

követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi **felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

A középiskolában:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0- 50%	elégtelen (1)
51- 60%	elégséges (2)
61- 80%	közepes (3)
81- 90%	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Általános iskolában az írásbeli számonkérés három fajta értékelési formáját alkalmazzuk:

1. Az ismeretek önálló alkalmazását igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.
2. Az ismeretek elsajátításának jártasságát igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.
3. A továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája

Alsó tagozat:

Helyesírás mérés összeállítása, javítása

1-4. évfolyam

1. évfolyam

Először április hónapban mérünk.

Szavak, mondatok látó-halló tollbamondása.

összeállítás:

10 szó + 25 szótag (mondatok) / dolgozat

javítás:

10 szó – 10 pont

25 szótag – 25 pont

Szótagolást nem mérünk.

2. évfolyam

Októberben szavak, mondatok látó-halló tollbamondása.

Februártól halló tollbamondás és szótagolás mérése.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 25 szótag (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 25 pont = 35 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

3. évfolyam

Csak halló tollbamondás.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 50 szótag (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 50 pont = 60 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

4. évfolyam

Csak halló tollbamondás.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 50 szó (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 50 pont = 60 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

Az *a*, *az* nem számít külön szónak, szótagnak.

Numerikus mérések

1-4. évfolyam

1. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 10-es számkörben, pótlással (egyik tag, kisebbítendő, kivonandó pótlása)
40 feladat/40 pont

március: Összeadás, kivonás 20-as számkörben a tízes átlépése nélkül, és tízes átlépéssel is. Pótlások.
40 feladat/40 pont

2. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 100-as számkörben.
Teljes kétjegyű számok összeadása, kivonása kerek tízesekkel.
Teljes kétjegyű számok összeadása, kivonása egyjegyű, ill. teljes kétjegyű számmal, tízes átlépés nélkül, és a tízes átlépéssel is. Pótlások.
40 feladat/40 pont

március: Összeadás, kivonás 100-as számkörben.
Szorzó és bennfoglaló tábla. Pótlások. (Az egyik tényező, osztandó, osztó pótlása.)
50 feladat/50 pont

3. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 1000-es számkörben. Kerek tízesek és teljes kétjegyű / háromjegyű számok összeadása, kivonása. A tízes átlépése nélkül, és tízes átlépéssel.
Kerek tízesek szorzása, osztása 1000-es számkörben.
Pótlások. (Összeadandó, kisebbítendő, kivonandó, tényező, osztó, osztandó)
50 példa/50 pont

március: Írásbeli műveletek 1000-es számkörben.
Írásbeli összeadás – Az összeg becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel.
5 feladat/10 pont

Írásbeli kivonás – A különbség becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel, ellenőrzése írásbeli összeadással és kivonással.
4 feladat/12 pont

Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval. A szorzat becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel.
5 feladat/10 pont

Maradékos osztás, ellenőrzéssel. (Ha még nem tanulták az írásbeli osztást.)

5 feladat/15 pont

4. osztály

november: Írásbeli műveletek 20000-es számkörben.

Írásbeli összeadás – az összeg becslése fejben számolva százakra kerekített értékekkel.

5 feladat/10 pont

Írásbeli kivonás – a különbség becslése százakra kerekített értékekkel, ellenőrzés írásbeli összeadással és kivonással.

4 feladat/12 pont

Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval. Becslés fejben, százakra kerekített értékekkel.

5 feladat/10 pont

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval. A hányados közelítő értékének becslése az első kijelölt részosztás után. Ellenőrzés írásbeli szorzással.

5 feladat/15 pont

március: Írásbeli műveletek 20000-es számkörben.

Írásbeli összeadás, kivonás ugyanaz.

5+5 feladat/10+15 pont

Írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval. A szorzat becslése tízesekre kerekített tényezőkkel, fejben számolva.

4 feladat/12pont

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval. A hányados közelítő értékének becslése az elsőkijelölt részosztás után. Ellenőrzés szorzással.

5 feladat/15 pont

2-4. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	elégtelen (1)
50-69 %	elégséges (2)
70-84 %	közepes (3)
85-95 %	jó (4)
96-100 %	jeles (5)

1. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	nem megfelelő
50-69 %	gyenge
70-84 %	megfelelő
85-95 %	jó
96-100 %	kiváló

A tanulók **matematika** (a numerikus mérések kivételével), valamint **környezetismeret** tantárgyakból végzett tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

2-4. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-43 %	elégtelen (1)
44-59 %	elégséges (2)
60-79 %	közepes (3)
80-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

1. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	nem megfelelő
50-69 %	gyenge
70-84 %	megfelelő
85-95 %	jó
96-100 %	kiváló

Felső tagozat:

1. Az ismeretek önálló alkalmazását igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-39	elégtelen (1)
40-59	elégséges (2)
60-79	közepes (3)
80-90	jó (4)
91 <i>felett</i>	jeles (5)

2. Az ismeretek elsajátításának jártasságát igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-49	elégtelen (1)
50-69	elégséges (2)
70-84	közepes (3)
85-95	jó (4)
95 <i>felett</i>	jeles (5)

3. A továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-69	elégtelen (1)
70-79	elégséges (2)
80-89	közepes (3)
90-95	jó (4)
95 <i>felett</i>	jeles (5)

Bocskai István Református Oktatási Központ Beleznay János Tagintézménye

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-40%	elégtelen (1)
41-60%	elégséges (2)
61-80%	közepes (3)
81-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye

Alsó tagozat (1-4. évf.)

Teljesítmény	Érdemjegy	Szöveges értékelés
0-39 %	elégtelen (1)	Felzárkóztatásra szorul
40-59 %	elégséges (2)	Gyengén teljesített
60-75 %	közepes (3)	Megfelelően teljesített
76-89 %	jó (4)	Jól teljesített
90-100 %	jeles (5)	Kiválóan teljesített

Felső tagozat (5-8. évf.)

Teljesítmény	Érdemjegy
0-34 %	elégtelen (1)
35-54 %	elégséges (2)
55-74 %	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására

kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai :

a) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

f) A tanulói tevékenységek korlátai a projekt és a témahét esetében.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai :

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, valamint visszajelzés a szaktanárnak az önálló szituációban való teljesítésről.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!

- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

11. A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor és az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzások módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református, katolikus (esetleg igény szerint római és görögkatolikus), evangélikus és baptista hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. Idegen nyelvoktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

3. Matematika

Egy adott osztály vagy évfolyam diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

4. Informatika (Szabó Magda Tagintézmény Dunaújváros)

Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

5. Magyar nyelv

Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk nem releváns.

14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi – a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát továbbra is az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai végzik. Minden tanévben is a Magyar Diáksport Szövetség közreműködésével kidolgozott Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszer (a továbbiakban: NETFIT® rendszer) protokollja szerint kell elvégezni a fittségi felméréseket, minden év január első hetétől, április utolsó napjáig. Az eredményeket június elejéig kell feltölteni a NETFIT rendszerbe (online).

A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete legfeljebb kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja :

- Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.
- Minden fiatal –képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával –úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy egészséges létezéséhez szükséges fizikai fitness szint „megkíváncsiság”, vagy „kell” értékét elérje és megtartsa
- Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása. A fizikai fittség méréséhez, önálló tudatos alkalma záshoz szükséges edzésméleti, humánbiológiai és sportági elméleti ismeretek folyamatos népszerűsítése, készség szintjéig gyakoroltatása

Intézményünkben alkalmazott mérési módszer 4-8. osztályig

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

A NETFIT egy olyan országosan egységes módszertani alapokon nyugvó, diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota mérhető és értékelhető, egyúttal lehetővé teszi a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról.

A NETFIT a tanulók fizikai fittségi állapotát az egyes tesztektől, nemtől és életkortól függően változó külső kritériumértékek alapján felállított úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja. Az egészségsztenderdek olyan teljesítménymínimum értékek, amelyeket teljesítve a tanuló egészséges fittségi zónába kerül. Amennyiben a tanuló egy tesztben nem éri el az adott sztenderd értéket, úgy a teljesítménye a fejlesztési vagy a fokozott fejlesztési zónába kerül. A fejlesztési és a fokozott fejlesztési zóna felhívja a tanuló, a törvényes képviselő (szülő), az iskola testnevelést tanító pedagógusai, valamint -amennyiben a fittségmérési feladatok ellátásába bevonásra kerül -az iskola egészségügyi ellátásban résztvevő védőnő figyelmét arra, hogy a tanuló esetében az adott képesség, fittségi összetevő esetében beavatkozás, specifikus egyéni fejlesztés lehet indokolt. A NETFIT -filozófiája szerint -elsődlegesen az egészséghez szükséges fittségi állapot elérését, megőrzését, javítását (fejlesztését) célozza a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- ✓ Testtömeg mérése –testtömeg-index (BMI)
- ✓ Testmagasság mérése
- ✓ Testzsírszázalék-mérése –testzsírszázalék

Aerob fitességi (állóképességi) profil:

- ✓ Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) –aerob kapacitás

Vázizomzat fitességi profil:

- ✓ Ütemezett hasizom teszt –hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- ✓ Törzsemelés teszt –törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- ✓ Ütemezett fekvőtámasz teszt –felsőtest izomereje
- ✓ Kézi szorítóerő mérése –kéz maximális szorító ereje
- ✓ Helyből távolugrás teszt –alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- ✓ Hajlékonysági teszt –térhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Az eredményekről az OH évente jelentést készít a NETFIT rendszeren keresztül.

15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében találhatók.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/Természettudományos nevelés**” c. fejezetében találhatók.

16. A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek/tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét. A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést

- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek) Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

17. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutaton vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a több éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és jutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen

szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- igazgatói intés
- fegyelmi büntetés

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

A Dunaújvárosi Szabó Magda Tagintézményben

Megnevezés	Miért?	Beírás:	Következmény:
Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: szaktanár	Beszámítás a szorgalom és/vagy a magatartásjegybe
Napközis/ tanulószobás nevelői figyelmeztetés	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés hiánya, a napköziben előforduló fegyelmezetlenség miatt.	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: napközis nevelő	Beszámítás a szorgalom és/vagy a magatartásjegybe
Osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli-az első előforduláskor írásbeli-néhányszori előforduláskor)	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség- szegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt. (késések, fegyelmezetlenség, kisebb rongálások) Az együttélés íratlan szabályainak be nem tartása (durva hangnem, stb) 5 igazolatlan óra esetén	Az osztálynaplóba, ellenőrzőbe Beírja: osztályfőnök	Beszámítás a magatartásjegybe (írásbeli figyelmeztetés esetén legfeljebb 4(jó) érdemjegy

Osztályfőnöki intézés	A Házi rend kisebb súlyú normáinak többszöri megszegése 6-10 óra igazolatlan hiányzás esetén	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: osztályfőnök	Legfeljebb 3 (változó) magatartás az adott félévben és legfeljebb 4(jó) az adott tanévben
Intézményvezetői figyelmeztetés --- (írásbeli)	-A Házi rend kisebb súlyú normáinak sűrűn ismétlődő megszegése (ha az előző fokozatot már megkapta a tanuló). 10 óra feletti igazolatlan hiányzás esetén -Első dohányzás A Házi rend nagyobb súlyú normáinak megszegése -Egyszeri alkoholos állapot	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: igazgató	egfeljebb változó (3) magatartás az adott tanévben.
Intézményvezetői intézés (írásbeli)	Az iskolai házi rend súlyos megsértése, szándékos károkozás, súlyos fegyelmezetlenség miatt. Az előző fokozat után a Házi rend bármilyen megsértése 20 óra igazolatlan mulasztás felett	Beírás: az osztálynaplóba, az ellenőrzőbe és a tanuló törzslapjára, bizonyítványba Beírja: naplóba, törzsl., biz: of. ellenőrzőbe: igazg./helyett.	Következmény: rossz magatartás az adott félévben, legfeljebb közepes az adott tanévben

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Az a tanuló, aki kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi- fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal- fegyelmi büntetésben részesíthető. Iskolánkban a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület jogosult.

A felelőségre vonás eljárás módját- a kötelezettségszegést követő 3 hónapig- jogszabály határozza meg.

Fegyelmi büntetések:

Megnevezés:	Mikor?	Beírás:	Következmény:
Megrovás (igazgatói hatáskör)	Az előző fokozatok után bekövetkező fegyelemsértés esetén; Kisebbsúlyú erkölcsi vétségek Szándékos károkozás, rongálás, 20- 30 óra igazolatlan mulasztás felett	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára, az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of. ellenőrzőbe: ig. /helyett.	Rossz (2) magatartási jegy az adott félévben és legfeljebb változó (3) az adott tanév végén.
Szigorú megrovás (igazgatói hatáskör)	Az előző fokozat után bekövetkező fegyelmi vétség esetén, Nagyobb súlyú erkölcsi vétség esetén	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of.	Rossz (2) magatartási jegy az adott tanév végén

	30--40 óra igazolatlan mulasztás esetén;	ellenőrzőbe: ig. /helyett.	
Nevelőtestületi fegyelmi büntetés	Az előző fokozatok után bekövetkező fegyelmi vétség esetén; Különlegesen súlyos erkölcsi vétség esetén, 40 óránál több igazolatlan mulasztás esetén	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára és az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of ellenőrzőbe: ig. /helyett.	Következmény: áthelyezés másik osztályba, ill. iskolába. eltiltás a tanév folytatásától, kizárás az iskolából

A tanulók jutalmazása

Megnevezés	Miért?	Beírás, következmény	Adományozza
Szaktanári dicséret	Egyszeri kiemelkedő tantárgyi teljesítményért, szorgalmáért, szakköri munkáért	Beírás: osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: szaktanár	A szaktanár
Napközis/tanulószobai nevelő dicséret	Szorgalmáért, együttműködéséért, a rá bízott feladatok kiemelkedő ellátásáért	Beírás: osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: napközis/tanulószobát vezető nevelő tanár	Napközis nevelő
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért, iskolai versenyeken elért dobogós eredmény, iskolai rendezvényeken, ünnepélyeken való szereplés, a fentiekkel egyenértékű eredményes tanulmányi munka, szorgalom; 50 db. jeles érdemjegyért.	Beírás: Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Következmény: beszámítás a magatartás és szorgalomjegybe. Beírja: of.	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napk. nevelők, a DÖK javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Az iskola érdekében végzett kimagasló munka; Az osztályban, iskolában végzett kiemelkedően példamutató közösségi munka; Tanulmányi 100 db. jeles érdemjegyért; Megyei és területi tantárgyi, sport, kulturális és egyéb versenyen elért 1-6. helyezés	Beírás: Az osztálynaplóba, a és az iskolai emléklapra Következmény: Ha nincs fegyelmi büntetése-példás magatartás, Beírja: naplóba:of. ellenőrzőbe, emléklapra: ig. / helyettese	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató.
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi (4,8 átlag felett)/ kiválóan megfelelt általános értékelés esetén), kulturális és sporteredményért.	A tanév végén, versenyek végén Megírja: of.	A szaktanárok, vagy az osztályfőnök, a napközis/tanulószobát vezető nevelő, igazgató

Nevelőtestületi dicséret	Országos tantárgyi tanulmányi versenyeken és sportversenyeken valamint művészeti és kulturális versenyeken való szereplés, valamilyen eredmény. 150 db. tanulmányi jeles (5) érdemjegy, „Az év tanulója” cím kiérdemlőjének.	Beírás: Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára, bizonyítványba és az iskolai emléklapra Következmény: Ha nincs súlyos fegyelmi büntetése (igazgatói v. annál súlyosabb) példás magatartás, a tanév végén az ünnepélyes tanévzárón átadott jutalom. Beírja: naplóba, törzsl., biz: of. ellenőrzőbe: igazg./helyett.	Az osztályfőnök, igazgató javaslatára a nevelőtestület nevében az igazgató adja át.
„Szabó Magda” Diploma	azok a 8. osztályos tanulók, akiknek nevét osztályfőnökük kiemelkedő tanulmányi eredményükért, közösségi munkájukért és példás magatartásukért a tantestület elé terjeszti	Beírás: Bizonyítványba, törzslapra (of. írja be) Következmény: Tantestületi dicséret, oklevél és jutalom. igazgató: emléklap	A felsős munkaközösség javaslatára az igazgató A ballagási ünnepélyen adja át az igazgató..
„Az év tanulója” cím (8. évfolyamon)	A tanévben végzett egész évi munkájáért. A területi, megyei v. országos tantárgyi versenyeken elért az évi legjobb eredmény. Legfeljebb 3 db. jó (4) érdemjegy az év végi bizonyítványban.	Beírás: Bizonyítványba, törzslapra (of. írja be) Következmény: Tantestületi dicséret, oklevél és jutalom. igazgató: emléklap	A felsős munkaközösség javaslatára az igazgató A ballagási ünnepélyen adja át az igazgató..
„Jó tanuló-jó sportoló” cím	Sikeres szereplés különböző sportágban, és legalább egyben – az iskola képviselőjében- körzeti v. megyei 1-3. helyezés. Közepes osztályzata nem lehet év végén. Magatartása példás v. jó; Az adott tanévben büntetésmentesség	Beírás: Az osztálynaplóba, törzslapra, bizonyítványba.(beírja: of.) Következmény: Tantestületi dicséret; Oklevél és jutalom. Emléklap: igazgató	Nevelőtestület javaslatára az igazgató adja át az év végi tanévzáró ünnepélyen.

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény főigazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény pedagógiai programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2019. május 15-én elfogadta.

Felülvizsgálatát 2024. évben határozta meg.

Halásztelek, 2019. május 15.

dr. Papp Kornél
főigazgató

A Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium fenntartói Igazgatótanácsa 4/2019. határozatával a pedagógiai programot jóváhagyta. (jegyzőkönyvi kivonat mellékelve)

Mellékletek

1. Az intézmény képzési rendje, tantárgyszerkezete és óratervei, az egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai, az előírt tananyag és követelményei, a szakmai program, valamint az alapfokú művészetoktatás egyes tanszakainak általános fejlesztési követelményei.
2. A kifutó képzések órahálói.
3. Digitális közösség – digitális esélyegyenlőség szakmai terv
4. Legitimálási jegyzőkönyvek